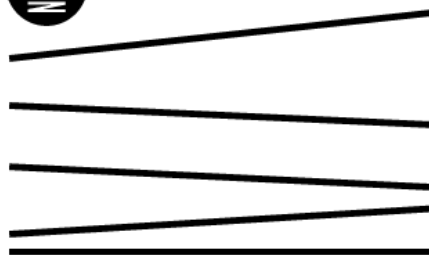

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

[besørget udg. ved Fr. Rostgaard].

Lex Regia, det er: Den souveraine Konge-Lov,
sat og given af Friderich den Tredie ... og af
Hs. Maj. underskreven d. 14. Novemb. 1665,
som Friderich den Fierde ... allernaadigst haver
befalet ved offentlig Tryk at vorde publiceret d.
4. Sept. 1709

Udgivet år og sted | Publication time and place: [S.l.], [1709]

Fysiske størrelse | Physical extent:

19 bl. ;

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

34^e - 96

Ex. 2

S - rum

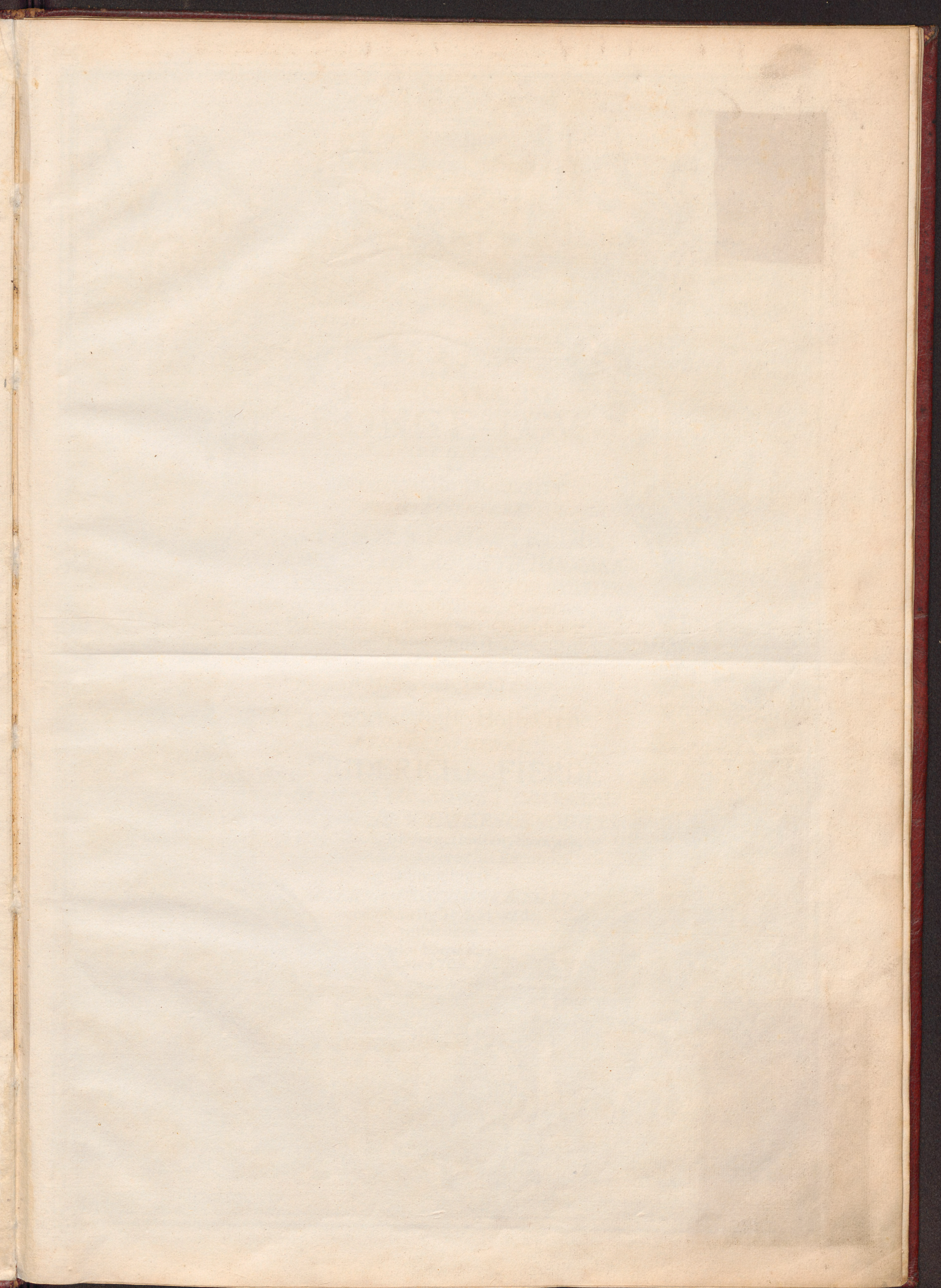
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 3412°

1 1 34 1 2 00137 2

+ REX

LEX REGIA
DET ER:
DEN SOUVERAINE
KONGE=LOV,
SAT OG GIVEN

AF DEN
Stoormegtigste Højbaarne
FYRSTE OG HERRE

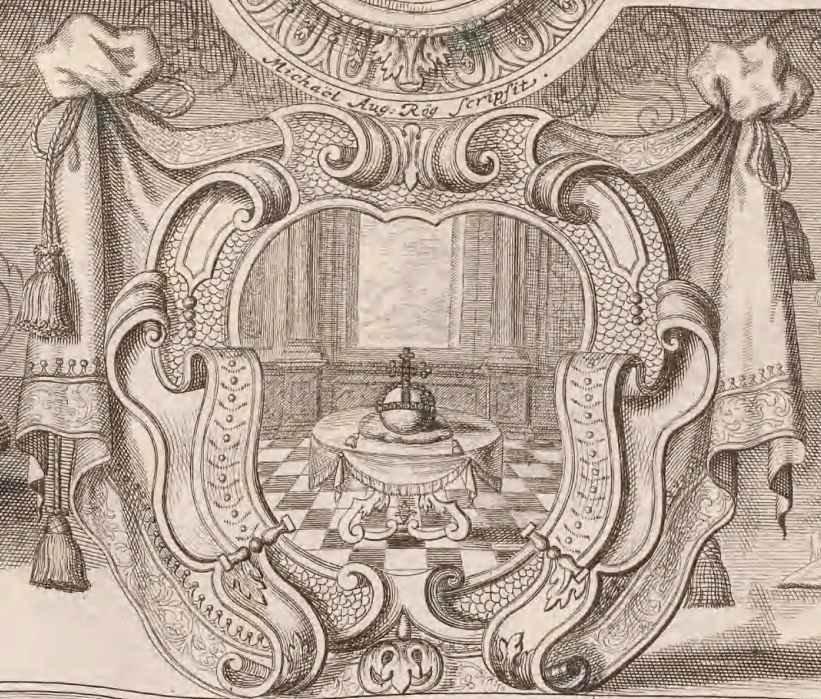
Herr FRIDERICH Den TREDIE,
AF GUDS NAADE, KONGE TIL DANMARK
OG NORGE, DE WENDERS OG GOTHERS,
Hertug udi Schlesvig, Holsten, Stormarn, og
Dithmarschen, Greve udi Oldenburg
og Delmenhorst;
OG AF HANS MAJ. UNDERSKREVEN
d. 14. Novemb. 1665.

S o m.

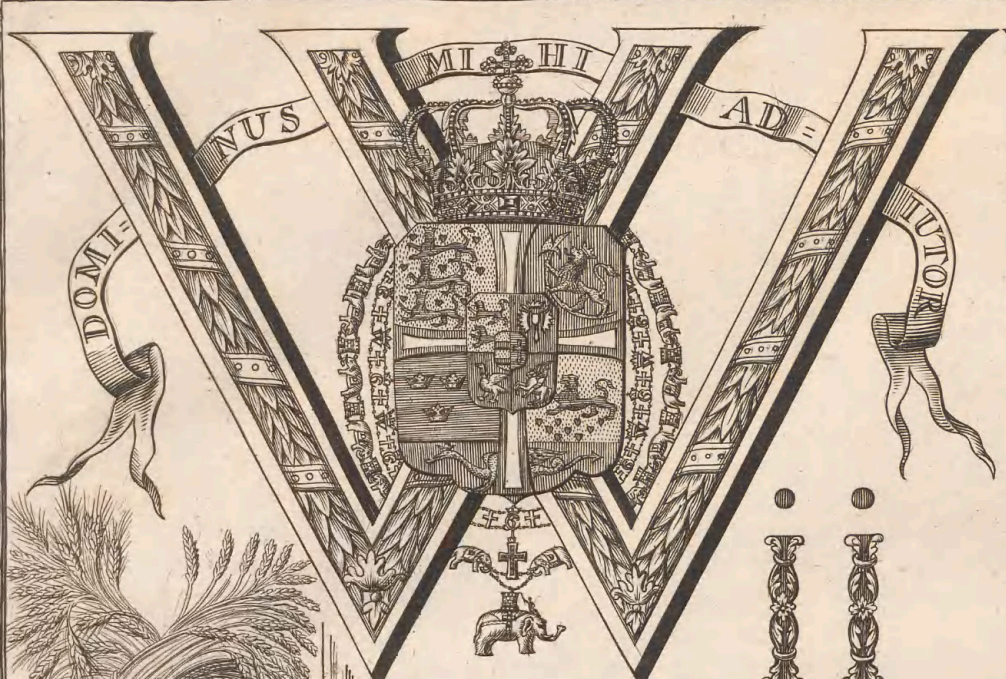
Den Stoormegtigste Højbaarne
FYRSTE OG HERRE

Herr FRIDERICH Den FIERDE
AF GUDS NAADE, KONGE TIL DANMARK
OG NORGE, DE WENDERS OG GOTHERS,
Hertug udi Schlesvig, Holsten, Stormarn, og
Dithmarschen, Greve udi Oldenburg
og Delmenhorst.

ALLERNAADIGST HAVER BEEALET
ved offentlig Tryk at vorde
publiceret.
den 4. Septemb.
Aar 1709.

Vilhelms

den Fierde af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, de Wenders og Gothers, Her- tug udi Schlesvig, Holsten, Stormarn og Dith- marschen, Greve udi Oldenburg og Delmenhorst.

Giøre alle vitterligt, At naar Vi eftertenker, hvorledis den Almægtige Gud, fra verdens begyndelse af, haver tilladt saa mangfoldige, merkelige og store forandringer i alle Kongeriger og Lande paa Jorden, sær med at ödelegge et Folk, for at ophöje et andet; sær med at samle mange Riger i et, eller af et at giøre flere; og over alt at indrette, forandre, og forbedre Regjeringens Form og maade, saaledis som det haver været hans ævige og ubegribelige vijsdom behageligt: da finder Vi allerhöjeste og billigste aarsag til, ej alleene at forundre og glæde Os over saadan den naadige Guds Regjering; men fornemmeligen at takke hannem for sliig faderlig omsorg for det hele menniskelige kiöns vedligeholdelse, bestyring, og mægtige forsvær.

Men iblant de Exempler, som kunde gives paa den gode Guds omsorg for Kongers og Kongerigers conservation, skal vel ikke letteligen findes noget bedre, end det som kand tagis af Voris eegne fæderne Arve Riger og Lande, og isynderlighed af Vort Rige Danmark, som den store Gud haver beviist denne særdeelis naade, at det er blevet regieret i mere end To Tusinde aar alleeneste af tvende Kongeslægter, som nogle saa gange ved qvindelinierne, men ellers altid fra Sön til anden ere bleevne continuerede paa den Kongelige Throne, indtil at Voris Forfædre af det Oldenburgiske Huus, som dog iligemaader af den gamle Kongeslamme ved Dötre needstiger, bleve satte til at regiere over Danmarkis og Norgis Riger, hvilke den Almægtige Gud, ikke meget lunge tilforne, hafde samlet under et Hovet. Ja Vi nödis til med en hiertelig taksigelse at tale om een, endnu större, Naade og Barmhiertighed, som den ævige Gud lood disse Voris fæderne

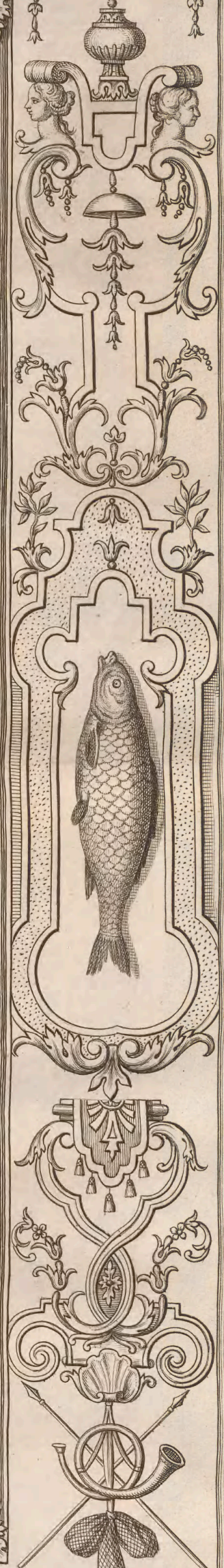

Handwritten text in a historical script, likely Latin or German, arranged in several lines. The text is faint and mostly illegible due to fading and bleed-through from the reverse side of the page.

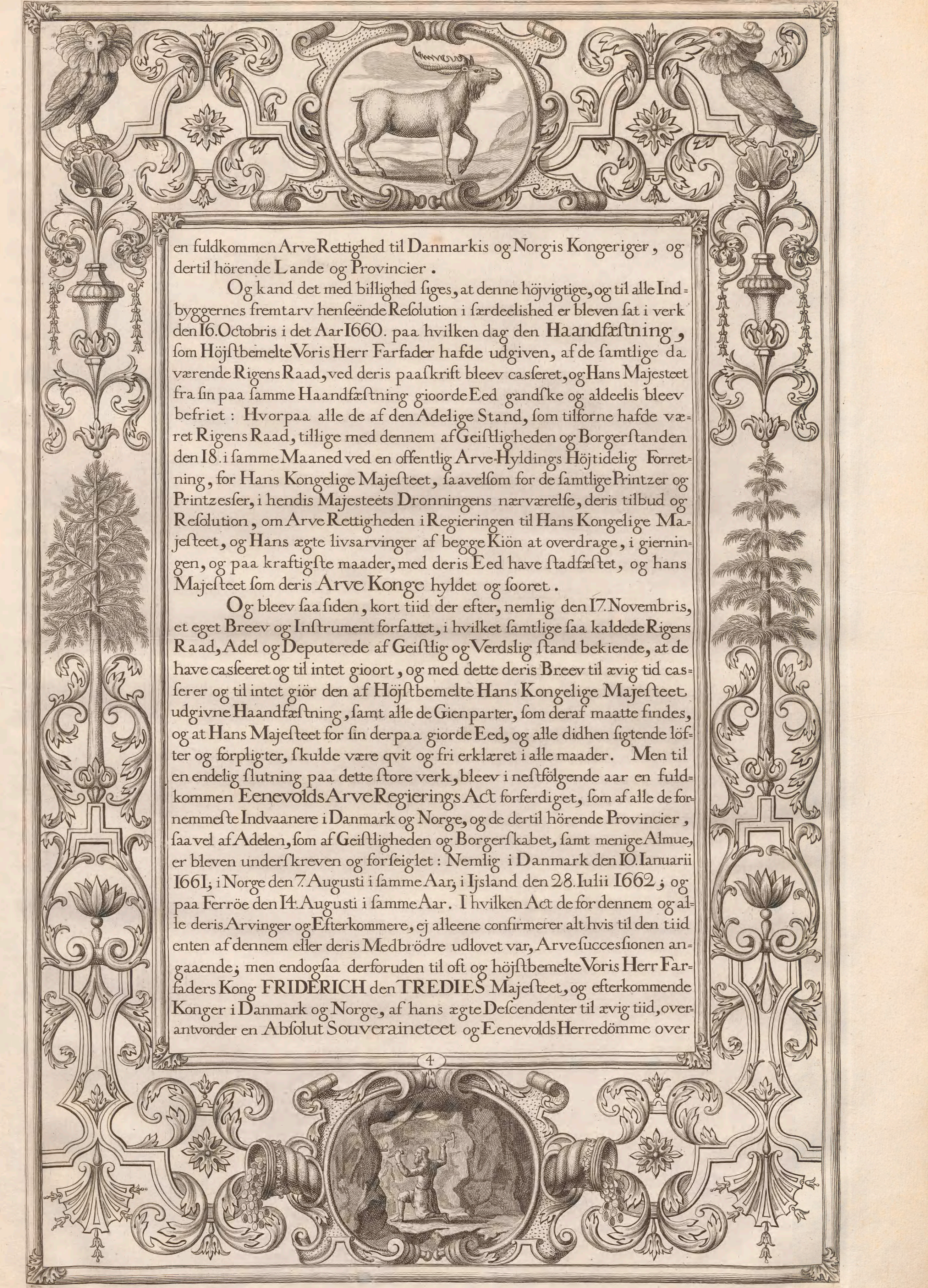
Riger og Lande, nu næsten for To hundrede aar siden, vederfares, i det den saliggiørende Lærdom og Christelige Trois kundskab fra alle menneskelige Traditioner og vrang meninger med ald flid bleev renset, og det sande Evangelii klare lys, som paa andre steder, saa og i disse Nordiske Riger saaledis bleev antendt, at Vi og alle Vore efterkommere billigen bør glæde os ved dets glands og herlighed. Og kunde Vi iligemaader ikke negte Gud ald ære og tak for den bestandige lykke og velsignelse, som altid haver fuldt Voris Kongelige Familie, i det den gode Gud, ved hvilken Kongerne regiere paa jorden, altid haver haft Danmarkis og Norgis Konger i sin mægtige beskiermelse og varetegt, og ei alleene velsignet deris vaaben, og forsvaret dem imod deris Fiender, end ogsaa i de aller største farligheder; men og tillige stedse og altid saaledis lenket deris undersatters hierte, at de, i Kiærlighed og Troskab imod deris Herre og Konge, neppe have haft deris lige i Christendommen: Hvilket Vi ønske at maatte vare ved til Verdens ende.

Den merkeligste lejlighed for disse Rigers indbyggere, til at udvise saadan oprigtig troskab og fuldkommen kiærlighed og lydighed imod deris Konge, havde den Alvidende Gud forsparet til Voris Herr Farfaders Kong FRIDERICH den TREDIES, af Højlovligste og Højfeligste ihukommelse, hans Regierings tiid; da ald Verden maatte see og glæde sig over den store Eenighed, Nidkiærhed og Fyrighed, med hvilken undersatterne opoffrede sig selv og deris formue, for at tiene deris Fæderneland, og allermest deris Konge, som med en højberømmelig Forstand og Omhygelighed, samt en idelig Aarvaagenhed og største Frimodighed og Mandighed forsvarede sine undersatter; Hvilket altsammen var saa takkeligt for Gud i Himmelen, at hand, til allis forundring, saaledis toog baade Kongen og hans underdaner i sin almægtige beskiermelse, at hand ej alleene gjorde en glad ende paa en blodig Krig, men derfor uden indførte saadan en forandring i Regieringen, at den Kongelige Families Højhed og Herlighed, saavelsom samtlige Indbyggernis velfærd og nytte, paa eengang saaledis bleev forøget og formeeret, at intet højere paa ingen af siderne kunde forlanges: Hvilken forandring, som den visfeliggen var af Gud, saa fik den ogsaa i gandske kort tiid ald fornöden og ynskelig fuldkommenhed; Thi saa snart var ikke Freden sluttet, efter Kiöbenhavns Belejring, at jo alle Stænder, foruden ringeste nöd eller tvang, gandske goodvilligen erböde sig til, at overdrage til Højstbemeelte Voris Herr Farfaders Kong FRIDERICH den TREDIES Majesteet, og til hans ægte livsarvinger, paa Mand og Qvindelinien,

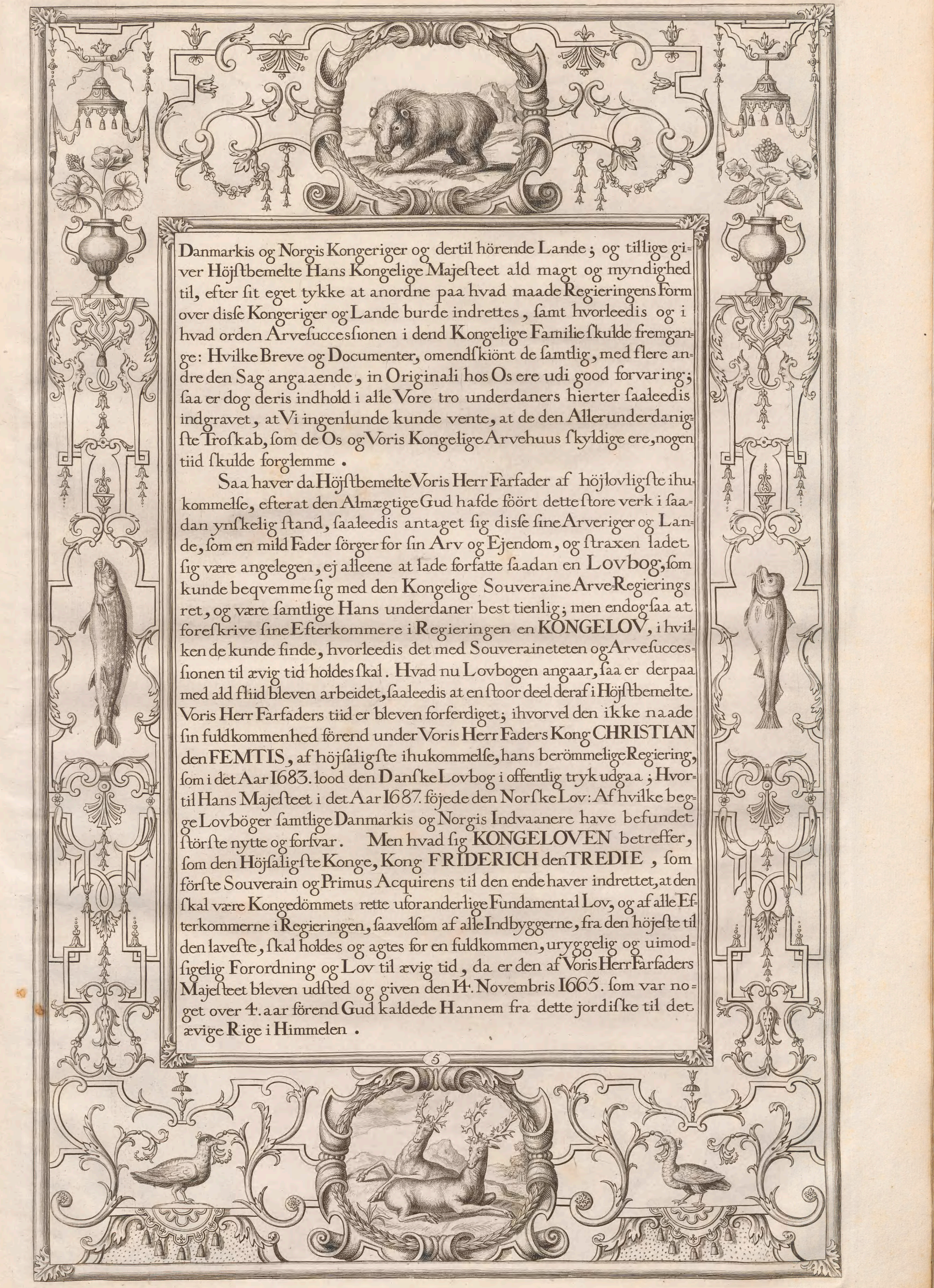
en fuldkommen Arve Rettighed til Danmarkis og Norgis Kongeriger, og dertil hørende Lande og Provincier.

Og kand det med billighed siges, at denne højvigtige, og til alle Indbyggernes fremtarv henseende Resolution i særdeelighed er bleven sat i verk den 16. Octobris i det Aar 1660. paa hvilken dag den Haandfæstning, som Høistbemelte Voris Herr Farfader hafde udgiven, af de samtlige da værende Rigens Raad, ved deris paaskrift bleev casferet, og Hans Majesteet fra sin paa samme Haandfæstning giorde Eed gandske og aldeelis bleev befriet: Hvor paa alle de af den Adelige Stand, som tilforne hafde været Rigens Raad, tillige med dennem af Geistligheden og Borgerstanden den 18. i samme Maaned ved en offentlig Arve-Hyldings Højtidelig Forretning, for Hans Kongelige Majesteet, saavelsom for de samtlige Printzer og Printzeser, i hendis Majesteets Dronningens nærværelse, deris tilbud og Resolution, om Arve Rettigheden i Regieringen til Hans Kongelige Majesteet, og Hans ægte livsarvinger af begge Kiøn at overdrage, i gierningen, og paa kraftigste maader, med deris Eed have stadfæstet, og hans Majesteet som deris Arve Konge hyldet og sooret.

Og bleev saa siden, kort tiid der efter, nemlig den 17. Novembris, et eget Breev og Instrument forfattet, i hvilket samtlige saa kaldede Rigens Raad, Adel og Deputerede af Geistlig og Verdslig stand bekiende, at de have casfeeret og til intet gjoort, og med dette deris Breev til ævig tid casferer og til intet giør den af Høistbemelte Hans Kongelige Majesteet udgivne Haandfæstning, samt alle de Gienparter, som deraf maatte findes, og at Hans Majesteet for sin derpaa giorde Eed, og alle didhen sigtende løfter og forpligter, skulde være qvit og fri erklæret i alle maader. Men til en endelig slutning paa dette store verk, bleev i næstfølgende aar en fuldkommen Enevolds Arve Regierings Act forferdiget, som af alle de fornemste Indvaanere i Danmark og Norge, og de dertil hørende Provincier, saa vel af Adelen, som af Geistligheden og Borgerkabet, samt menige Almue, er bleven underskreven og forseiglet: Nemlig i Danmark den 10. Januarii 1661, i Norge den 7. Augusti i samme Aar, i Ijsland den 28. Julii 1662; og paa Ferrøe den 14. Augusti i samme Aar. I hvilken Act de for dennem og alle deris Arvinger og Efterkommere, ej alleene confirmerer alt hvis til den tiid enten af dennem eller deris Medbrødre udlovet var, Arve successionen angaaende; men endog saa derforuden til oft og høistbemelte Voris Herr Farfaders Kong **FRIDERICH** den **TREDIES** Majesteet, og efterkommende Konger i Danmark og Norge, af hans ægte Descendenter til ævig tiid, overantvorder en Absolut Souveraineteet og Enevolds Herredømme over

Handwritten text in a historical script, likely Latin or German, arranged in multiple columns. The text is faint and mostly illegible due to fading and bleed-through from the reverse side of the page.

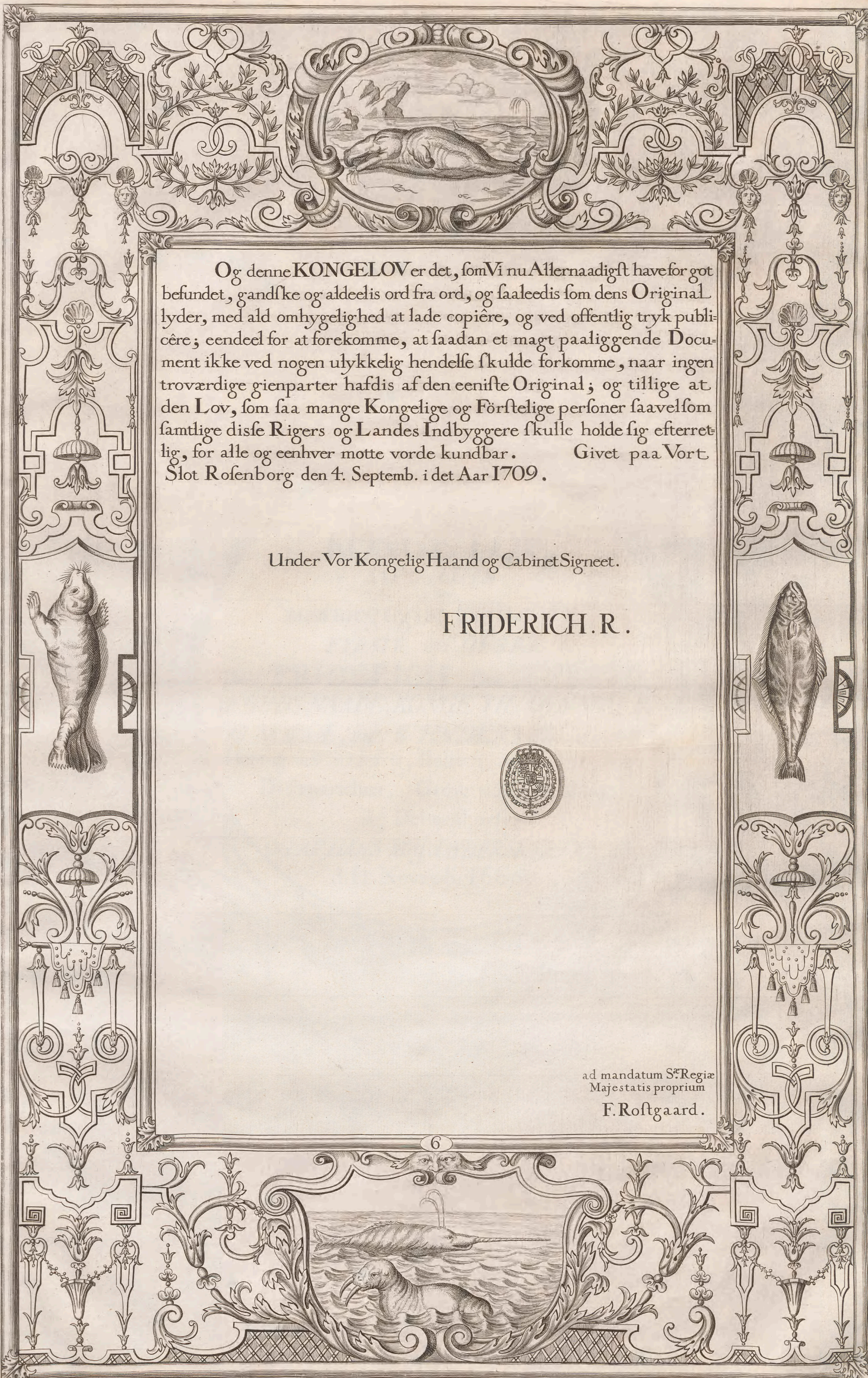

Danmarkis og Norgis Kongeriger og dertil hørende Lande; og tillige giver Höjstbemelte Hans Kongelige Majestæet ald magt og myndighed til, efter sit eget tykke at anordne paa hvad maade Regjeringens Form over disse Kongeriger og Lande burde indrettes, samt hvorleedis og i hvad orden Arvesuccesjonen i dend Kongelige Familie skulde fremgange: Hvilke Breve og Documenter, omendskiönt de samtlige, med flere andre den Sag angaaende, in Originali hos Os ere udi good forvaring; saa er dog deris indhold i alle Vore tro underdaners hierter saaleedis indgravet, at Vi ingenlunde kunde vente, at de den Allerunderdanigste Troskab, som de Os og Voris Kongelige Arvehuus skyldige ere, nogen tiid skulde forglemme.

Saa haver da Höjstbemelte Voris Herr Farfader af höjlovligste ihukommelse, efterat den Almægtige Gud hafde föört dette store verk i saadan ynskelig stand, saaleedis antaget sig disse sine Arveriger og Lande, som en mild Fader sørger for sin Arv og Ejendom, og straxen ladet sig være angelegen, ej alleene at lade forfatte saadan en Lovbog, som kunde beqvemme sig med den Kongelige Souveraine Arve-Regjerings ret, og være samtlige Hans underdaner best tienlig; men endog saa at forekrive sine Efterkommere i Regjeringen en **KONGELOV**, i hvilken de kunde finde, hvorleedis det med Souveraineteten og Arvesuccesjonen til ævig tid holdes skal. Hvad nu Lovbogen angaar, saa er derpaa med ald fliid bleven arbeidet, saaleedis at en stoor deel deraf i Höjstbemelte Voris Herr Farfaders tiid er bleven forferdiget; ihvorvel den ikke naade sin fuldkommenhed förend under Voris Herr Faders Kong **CHRISTIAN den FEMTIS**, af höjsaligste ihukommelse, hans berömmelige Regjering, som i det Aar 1683. lood den Danske Lovbog i offentlig tryk udgaa; Hvertil Hans Majestæet i det Aar 1687. föjede den Norske Lov: Af hvilke begge Lovböger samtlige Danmarkis og Norgis Indvaanere have befundet störste nytte og forfvar. Men hvad sig **KONGELOVEN** betrefser, som den Höjsaligste Konge, Kong **FRIDERICH den TREDIE**, som förste Souverain og Primus Acquirens til den ende haver indrettet, at den skal være Kongedömmets rette uforanderlige Fundamental Lov, og af alle Efterkommerne i Regjeringen, saavelsom af alle Indbyggerne, fra den höjste til den laveste, skal holdes og agtes for en fuldkommen, uryggelig og uimodsigelig Forordning og Lov til ævig tid, da er den af Voris Herr Farfaders Majestæet bleven udsted og given den 14. Novembris 1665. som var noget over 4. aar förend Gud kaldede Hannem fra dette jordiske til det ævige Rige i Himmelen.

Handwritten text in a historical script, likely Latin or German, arranged in two columns. The text is faint and mostly illegible due to fading and bleed-through from the reverse side. Some words are visible, such as "KONIG" and "TREID".

Og denne KONGELOV er det, som Vi nu Allernaadigst have for got befundet, gandske og aldeelis ord fra ord, og saaledis som dens Original lyder, med ald omhygelighed at lade copiére, og ved offentlig tryk publicére; eendeel for at forekomme, at saadan et magt paaliggende Document ikke ved nogen ulykkelig hendelse skulde forkomme, naar ingen troværdige gienparter hafdis af den eeniste Original; og tillige at den Lov, som saa mange Kongelige og Førstelige personer saavel som samtlige disse Rigers og Landes Indbyggere skulle holde sig efterrettelig, for alle og eenhver motte vorde kundbar. Givet paa Vort Slot Rosenborg den 4. Septemb. i det Aar 1709.

Under Vor Kongelig Haand og Cabinet Signeet.

FRIDERICH. R.

ad mandatum Ste Regiæ
Majestatis proprium

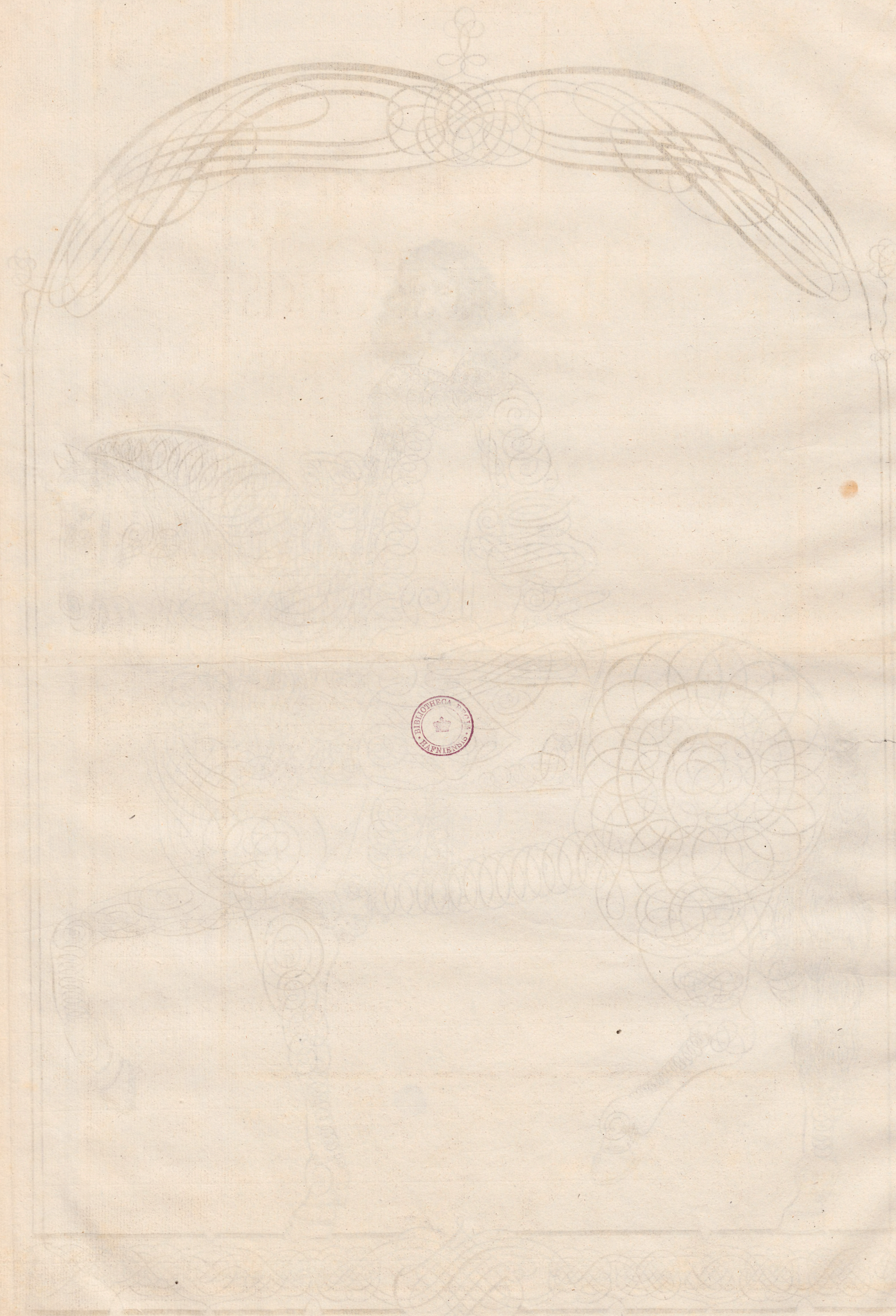
F. Rostgaard.

Friiderich

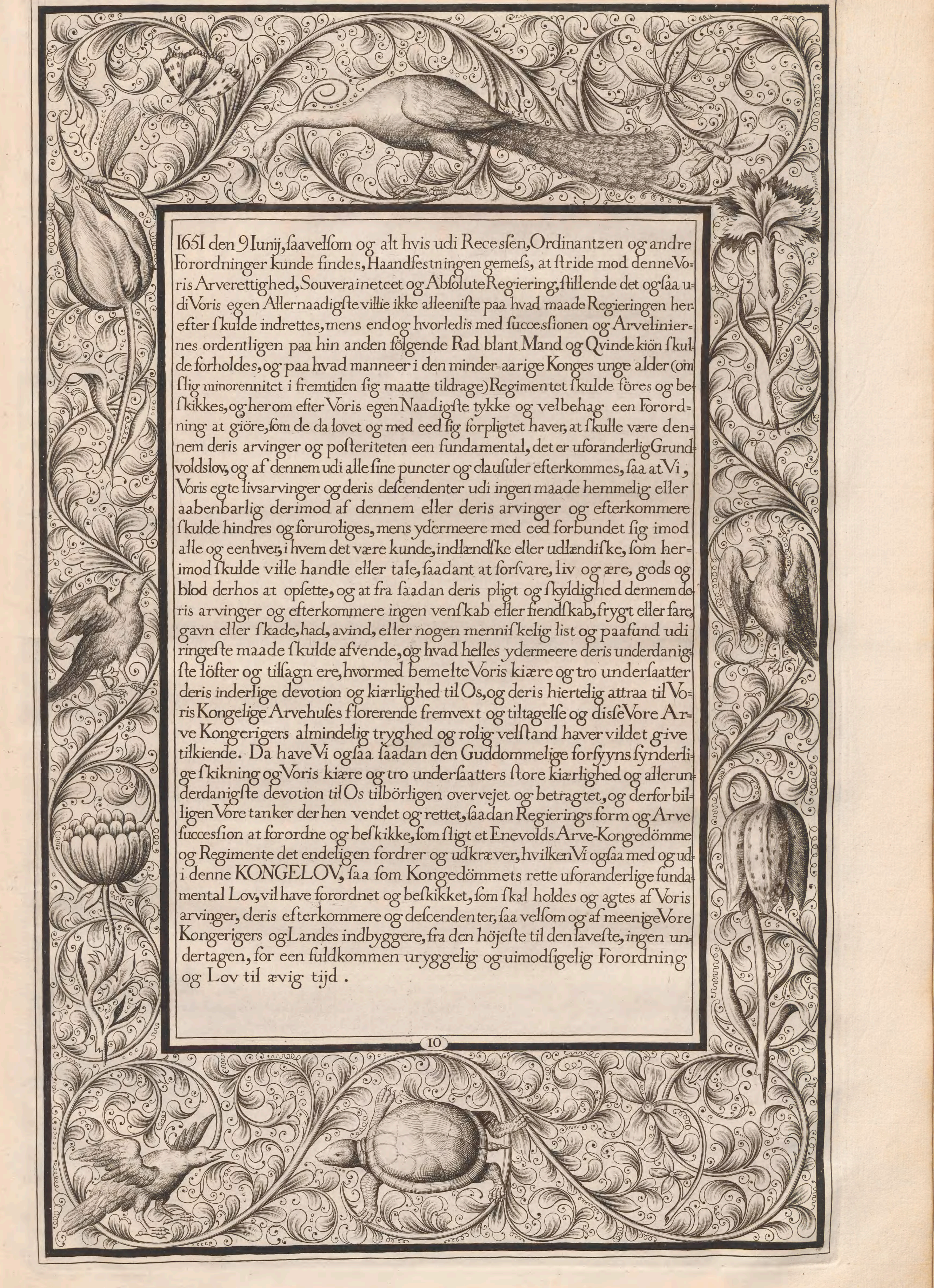
den Tredie af Guds
Naade Dannemarkis, Norgis,
Wendis og Gottis Konning, Hertug
udi Schlesvig, Holsten, Stormarn, og Dith-
marschen, Greve udi Oldenborg og Delmenhorst.

Giøre alle vitterligt, At efter som Vi ikke alleene af andres exempel, men end og af egen forfarenhed haver fornummet og udi gierningen befundet, hvor underligen den store og almegtige Gud over alle Konger og Herskaber, saavel som deris underhavende Riger og Lande efter sin urandsagelige viisdoms raad hersker og alting der udi styrer og beskikker; Fornemmeligen i det hans Guddommelige almagt den over Os, Voris Kongelige Huus og disse Vore Kongeriger og Lande udi forgangne aaringer svæbende fare, ja fast öjenssynlig fore staaende yderste forderv og undergang saaledis faderligen haver afvendt og til saadan en ende udföört, at Vi ikke alleene er bleven reddet og sat udi ynkelig fred og rolighed, mens end ogsaa Voris da værende Rigens Raad og samtlige Stænder Adel og Uadel, Geistlig og Verdslig dertil bevæget, deris forrige Kaar og Valrettighed at afstaa og begive, den tilforne af Os under skreevne Haandfestning med alle sine gienparter puncter og clausuler död magteslös og til intet at giøre, Os fra Voris Eed, Vi gjorde, der Vi først traade i Regieringen, udi alle maader og uden nogen exception quit og fri at erklære, og saaledis Os og de af Os, saa som Hovedet og første Ejere, ved ret lovlig Egteskab needstigende Mand og Qvinde Linier, saa længe nogen af dennem i live ere, Arverettigheden til disse Vore Kongeriger Danmark og Norge, samt alle lura Majestatis, absolute Magt, Souveraineteet, og alle Kongelige Herligheder og Regalier utvungen og uden nogen Voris tilskyndelse, anmodning eller begiæring, af egen fri villie og fuldberaad huu allerunderdanigst at andrage og overantvorde, dislige at renuntiere den af Os paa Voris Elskelige kiære Söns Printz Christians veigne Añol 1650 den 18 Junij udgivne Revers, samt Voris provisional Disposition dateret Anno

Handwritten title in Old Norse script, likely a royal charter or legal document. The text is written in a large, formal script and is centered on the page.

Main body of handwritten text in Old Norse script, organized into several paragraphs. The text is written in a smaller, formal script and is centered on the page.

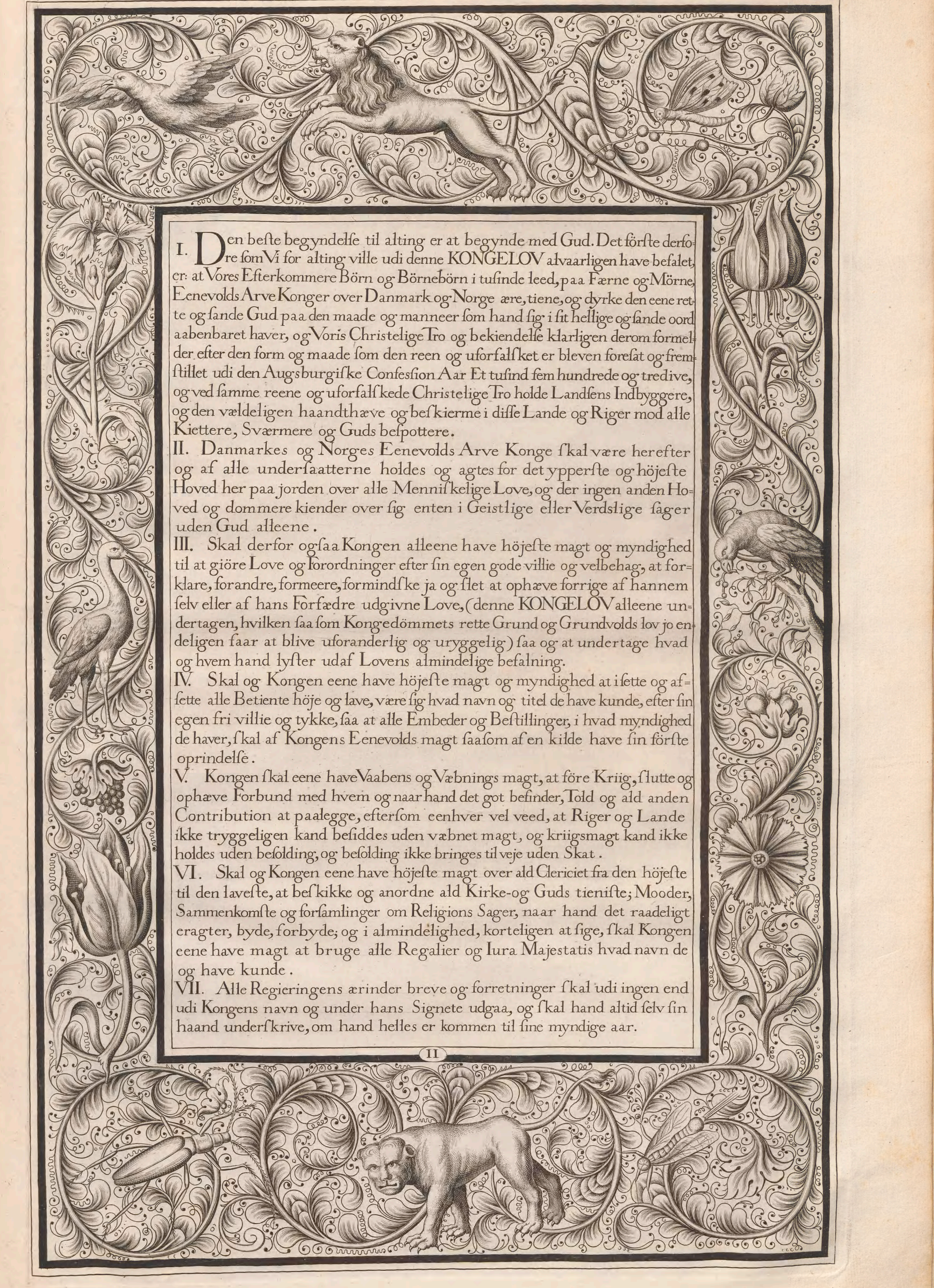

1651 den 9 Junij, saavelsom og alt hvis udi Recessen, Ordinantzen og andre Forordninger kunde findes, Haandfestningen gemels, at stride mod denne Voris Arverettighed, Souveraineteet og Absolute Regiering, stillende det ogsaa udi Voris egen Allernaadigste villie ikke alleeniste paa hvad maade Regieringen her efter skulde indrettes, mens endog hvorledis med succesjonen og Arvelinier- nes ordentligen paa hin anden følgende Rad blant Mand og Qvinde kiön skul- de forholdes, og paa hvad manneer i den minder-aarige Konges unge alder (om sli- g minorenitet i fremtiden sig maatte tildrage) Regimentet skulde føres og be- skikkes, og herom efter Voris egen Naadigste tykke og velbehag een Forord- ning at giøre, som de da lovet og med eed sig forpligtet haver, at skulde være den- nem deris arvinger og posteriteten een fundamental, det er uforanderlig Grund- voldslov, og af dennem udi alle sine puncter og clausuler efterkommes, saa at Vi, Voris egte livsarvinger og deris descendenter udi ingen maade hemmelig eller aabenbarlig derimod af dennem eller deris arvinger og efterkommere skulde hindres og foruroliges, mens ydermeere med eed forbundet sig imod alle og eenhver, i hvem det være kunde, indlandske eller udlandske, som her- imod skulde ville handle eller tale, saadant at forsvare, liv og ære, gods og blod derhos at opsette, og at fra saadan deris pligt og skyldighed dennem de- ris arvinger og efterkommere ingen venskab eller fiendskab, frygt eller fare, gavn eller skade, had, avind, eller nogen menniskelig list og paafund udi ringeste maade skulde afvende, og hvad helles ydermeere deris underdanig- ste løfter og tilfagn ere, hvormed bemelte Voris kiære og tro undersaatter deris inderlige devotion og kiærlighed til Os, og deris hiertelig attraa til Vo- ris Kongelige Arvehuses florerende fremvext og tiltagelse og disse Vore Ar- ve Kongerigers almindelig tryghed og rolig velstand haver vildet give tilkiende. Da have Vi ogsaa saadan den Guddommelige forsyyns synderli- ge skikning og Voris kiære og tro undersaatters store kiærlighed og allerun- derdanigste devotion til Os tilbørligen overvejet og betragtet, og derfor bil- ligen Vore tanker der hen vendet og rettet, saadan Regierings form og Arve- succesjon at forordne og beskikke, som slikt et Enevolds Arve-Kongedømme og Regimente det endeligen fordrer og udkræver, hvilken Vi ogsaa med og udi denne KONGELOV, saa som Kongedømmets rette uforanderlige funda- mental Lov, vil have forordnet og beskikket, som skal holdes og agtes af Voris arvinger, deris efterkommere og descendenter, saa velsom og af meenige Vore Kongerigers og Landes indbyggere, fra den højeste til den laveste, ingen un- dertagen, for een fuldkommen uryggelig og uimodsigelig Forordning og Lov til ævig tijd.

Handwritten text in a historical script, likely Old Norse or Old Icelandic, arranged in a single column within a rectangular frame. The text is written in a cursive hand and appears to be a formal document or a religious text. The ink is dark, and the parchment is aged and slightly discolored. The text is written in a single column, filling most of the rectangular frame. The script is dense and difficult to read without specialized knowledge of the language.

I. Den beste begyndelse til alting er at begynde med Gud. Det første derfor som Vi for alting ville udi denne KONGELOV alvaarligen have befalet, er: at Vores Efterkommere Børn og Børnebørn i tusinde leed, paa Færne og Mörne, Enevolds Arve Konger over Danmark og Norge ære, tiene, og dyrke den eene rette og sande Gud paa den maade og manneer som hand sig i sit hellige og sande ord aabenbaret haver, og Voris Christelige Tro og bekiendelse klarligen derom formelder efter den form og maade som den reen og uforfalsket er bleven foresat og fremstillet udi den Augsbургiske Confesion Aar Et tusind fem hundrede og tredive, og ved samme reene og uforfalskede Christelige Tro holde Landsens Indbyggere, og den vældeligen haandthæve og beskierme i disse Lande og Riger mod alle Kiettere, Sværmere og Guds bespottere.

II. Danmarkes og Norges Enevolds Arve Konge skal være herefter og af alle undersaatterne holdes og agtes for det ypperste og højeste Hoved her paa jorden over alle Menniskelige Love, og der ingen anden Hoved og dommere kiender over sig enten i Geistlige eller Verdslige sager uden Gud alleene.

III. Skal derfor ogsaa Kongen alleene have højeste magt og myndighed til at giøre Love og forordninger efter sin egen gode villie og velbehag, at forklare, forandre, formeere, formindske ja og flet at ophæve forrige af hannem selv eller af hans Forfædre udgivne Love, (denne KONGELOV alleene undertagen, hvilken saa som Kongedømmets rette Grund og Grundvolds lov jo endeligen faar at blive uforanderlig og uryggelig) saa og at undertage hvad og hvem hand lyfter udaf Lovens almindelige befalning.

IV. Skal og Kongen eene have højeste magt og myndighed at isætte og afsætte alle Betiente høje og lave, være sig hvad navn og titel de have kunde, efter sin egen fri villie og tykke, saa at alle Embeder og Bestillinger, i hvad myndighed de haver, skal af Kongens Enevolds magt saasom af en kilde have sin første oprindelse.

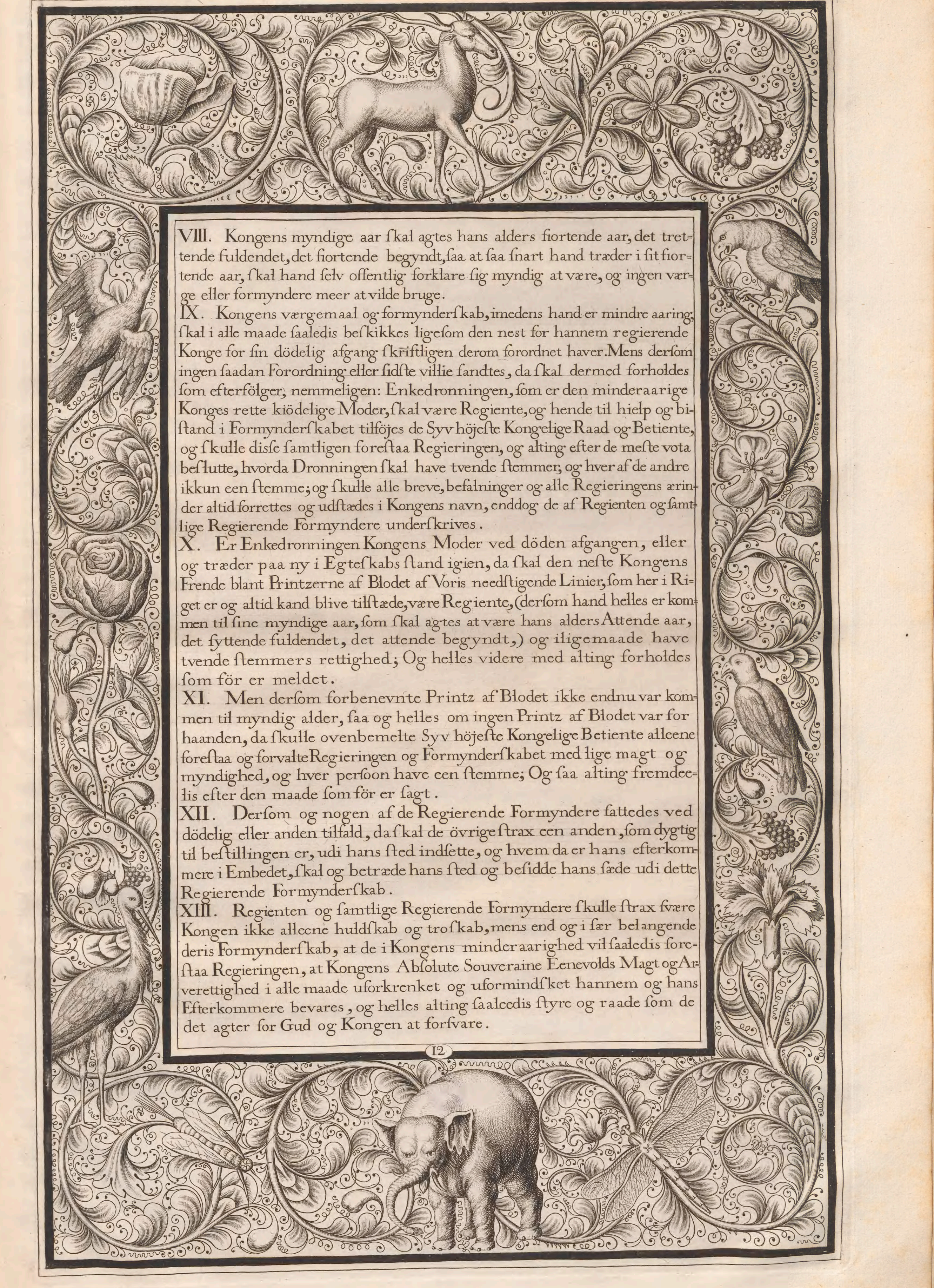
V. Kongen skal eene have Vaabens og Væbnings magt, at føre Kriig, slutte og ophæve Forbund med hvem og naar hand det got befinder, Told og ald anden Contribution at paalegge, efter som eenhver vel veed, at Riger og Lande ikke tryggeligen kand besiddes uden væbnet magt, og krigsmagt kand ikke holdes uden befolding, og befolding ikke bringes til veje uden Skat.

VI. Skal og Kongen eene have højeste magt over ald Clericiet fra den højeste til den laveste, at beskikke og anordne ald Kirke- og Guds tieniste; Mooder, Sammenkomste og forsamlinger om Religions Sager, naar hand det raadeligt eragter, byde, forbyde; og i almindelighed, korteligen at sige, skal Kongen eene have magt at bruge alle Regalier og Iura Majestatis hvad navn de og have kunde.

VII. Alle Regieringens ærinder breve og forretninger skal udi ingen end udi Kongens navn og under hans Signete udgaa, og skal hand altid selv sin haand underskrive, om hand helles er kommen til sine myndige aar.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

VIII. Kongens myndige aar skal agtes hans alders fiortende aar, det tretende fuldendte, det fiortende begyndt, saa at saa snart hand træder i sit fiortende aar, skal hand selv offentlig forklare sig myndig at være, og ingen værg eller formyndere meer at vilde bruge.

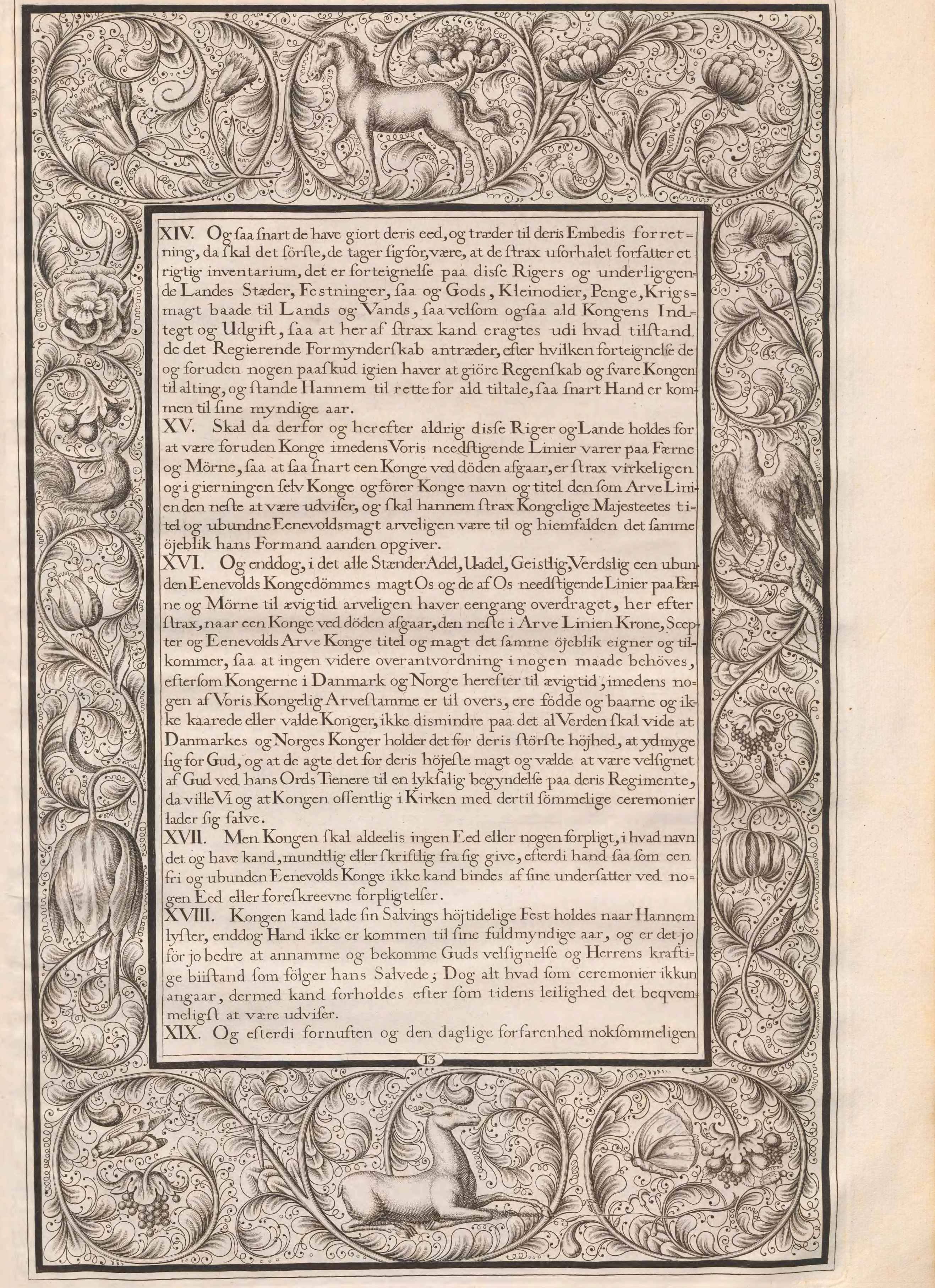
IX. Kongens værgemaal og formynderskab, imedens hand er mindre aaring, skal i alle maade saaledis beskikkes ligesom den nest for hannem regierende Konge for sin dødelig afgang skriftligen derom forordnet haver. Mens derfor ingen saadan Forordning eller sidste villie fandtes, da skal dermed forholdes som efterfølger, nemmeligen: Enkedronningen, som er den minderaarige Konges rette kiødelige Moder, skal være Regiente, og hende til hielp og bi-stand i Formynderskabet tilføjes de Syv højeste Kongelige Raad og Betiente, og skulle disse samtligen forestaa Regieringen, og alting efter de meste vota beslutte, hvorda Dronningen skal have tvende stemmer, og hver af de andre ikkun een stemme; og skulle alle breve, befalninger og alle Regieringens arin-der altid forrettes og udstædes i Kongens navn, enddog de af Regienten og samtlige Regierende Formyndere underskrives.

X. Er Enkedronningen Kongens Moder ved døden afgang, eller og træder paa ny i Egteskabs stand igien, da skal den neste Kongens Frende blant Printzerne af Blodet af Voris needstigende Linier, som her i Ri-get er og altid kand blive tilstæde, være Regiente, (derfor hand helles er kom-men til sine myndige aar, som skal agtes at være hans alders Attende aar, det fyttende fuldendte, det attende begyndt,) og iligemaade have tvende stemmers rettighed; Og helles videre med alting forholdes som før er meldet.

XI. Men derfor forbenevnte Printz af Blodet ikke endnu var kom-men til myndig alder, saa og helles om ingen Printz af Blodet var for haanden, da skulle ovenbemelte Syv højeste Kongelige Betiente alleene forestaa og forvalte Regieringen og Formynderskabet med lige magt og myndighed, og hver person have een stemme; Og saa alting fremdec-lis efter den maade som før er sagt.

XII. Derfor og nogen af de Regierende Formyndere fattedes ved dødelig eller anden tilfald, da skal de øvrige strax een anden, som dygtig til bestillingen er, udi hans sted indsette, og hvem da er hans efterkom-mere i Embedet, skal og betræde hans sted og besidde hans sæde udi dette Regierende Formynderskab.

XIII. Regienten og samtlige Regierende Formyndere skulle strax svære Kongen ikke alleene huldskab og trofskab, mens end og i sær belangende deris Formynderskab, at de i Kongens minderaarighed vil saaledis fore-staa Regieringen, at Kongens Absolute Souveraine Enevolds Magt og Ar-verettighed i alle maade uforkrenket og uformindsket hannem og hans Efterkommere bevares, og helles alting saaledis styre og raade som de det agter for Gud og Kongen at forsvare.

XIV. Og saa snart de have gjort deris eed, og træder til deris Embedis forretning, da skal det første, de tager sig for, være, at de strax uforhalet forfatter et rigtig inventarium, det er forteignelse paa disse Rigers og underliggende Landes Stæder, Festninger, saa og Gods, Kleinodier, Penge, Krigsmagt baade til Lands og Vands, saa velsom og saa ald Kongens Indtægt og Udgift, saa at her af strax kand eragtes udi hvad tilstand de det Regierende Formynderskab antræder, efter hvilken forteignelse de og foruden nogen paaskud igien haver at gjøre Regenskab og svare Kongen til alting, og staaende Hannem til rette for ald tiltale, saa snart Hand er kommen til sine myndige aar.

XV. Skal da derfor og herefter aldrig disse Riger og Lande holdes for at være foruden Konge imedens Voris needstigende Linier varer paa Færne og Mørne, saa at saa snart een Konge ved døden afgaar, er strax virkeligen og i gierningen selv Konge og fører Konge navn og titel den som Arve Linien den neste at være udviser, og skal hannem strax Kongelige Majestætes titel og ubundne Enevoldsmagt arveligen være til og hiemfalden det samme øjeblik hans Formand aanden opgiver.

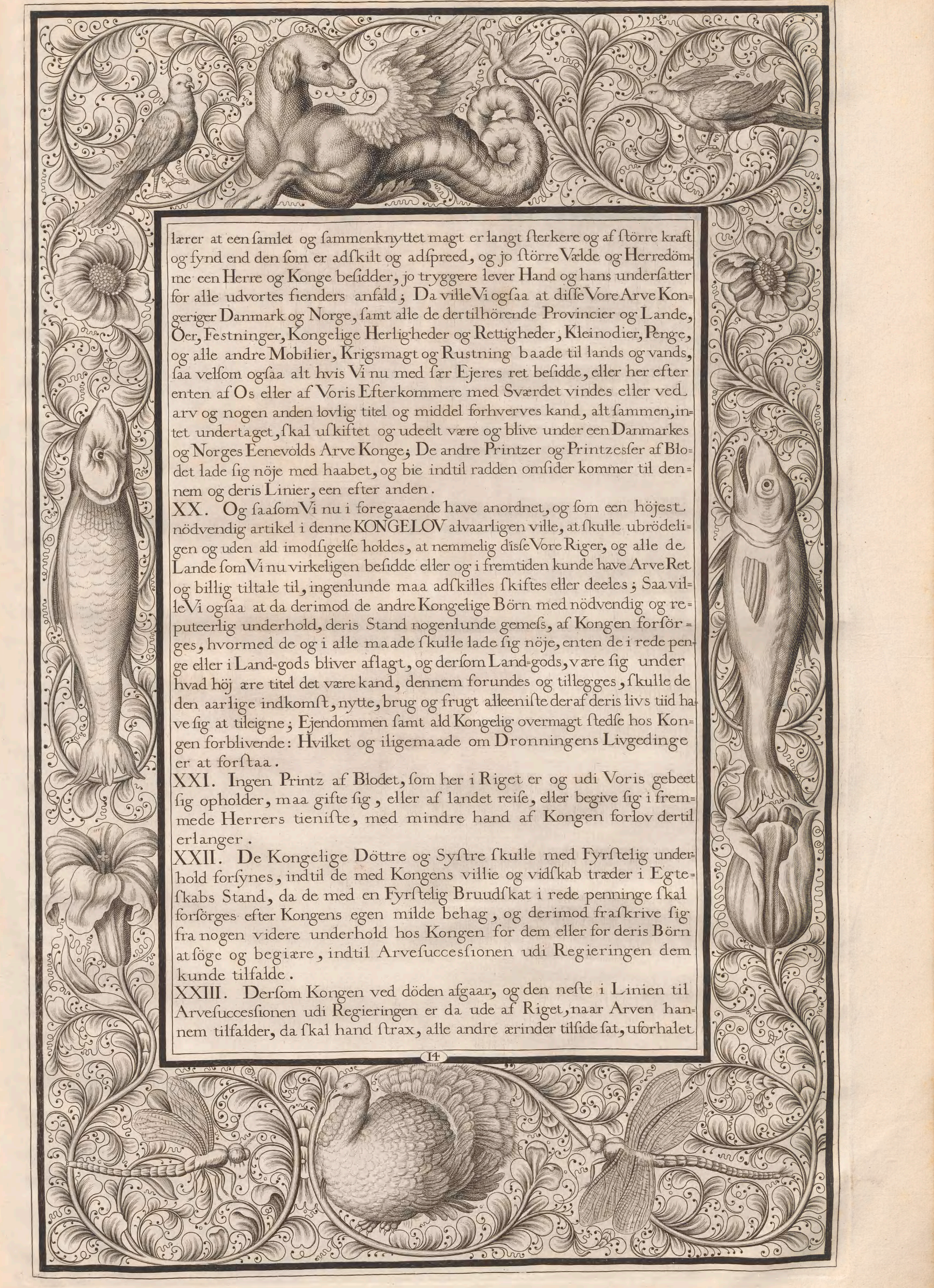
XVI. Og enddog, i det alle Stænder Adel, Uadel, Geistlig, Verdslig een ubunden Enevolds Kongedømmes magt Os og de af Os needstigende Linier paa Færne og Mørne til ævigtid arveligen haver eengang overdraget, her efter strax, naar een Konge ved døden afgaar, den neste i Arve Linien Krone, Scepter og Enevolds Arve Konge titel og magt det samme øjeblik eigner og tilkommer, saa at ingen videre overantvordning i nogen maade behøves, eftersom Kongerne i Danmark og Norge herefter til ævigtid, imedens nogen af Voris Kongelig Arvestamme er til overs, ere fødte og baarne og ikke kaarede eller valde Konger, ikke dismindre paa det al Verden skal vide at Danmarkes og Norges Konger holder det for deris største højhed, at ydmyge sig for Gud, og at de agte det for deris højeste magt og valde at være velsignet af Gud ved hans Ords Tienere til en lykkelig begyndelse paa deris Regimente, da ville Vi og at Kongen offentlig i Kirken med dertil sømmelige ceremonier lader sig salve.

XVII. Men Kongen skal aldeelis ingen Eed eller nogen forpligt, i hvad navn det og have kand, mundtlig eller skriftlig fra sig give, efterdi hand saa som een fri og ubunden Enevolds Konge ikke kand bindes af sine underfatter ved nogen Eed eller foreskrevne forpligtelser.

XVIII. Kongen kand lade sin Salvings højtidelige Fest holdes naar Hannem lyst, enddog Hand ikke er kommen til sine fuldmyndige aar, og er det jo for jo bedre at annamme og bekomme Guds velsignelse og Herrens kraftige biistand som følger hans Salvende; Dog alt hvad som ceremonier ikkun angaar, dermed kand forholdes efter som tidens leilighed det beqvemmeligst at være udviser.

XIX. Og efterdi fornuften og den daglige forfarenhed nok sømmeligen

The page is framed by a highly decorative border. At the top, a winged dog (griffon) is depicted in profile, facing left, with its wings spread. To its left is a bird perched on a branch, and to its right is another bird. The sides of the border are adorned with large, detailed flowers and a fish. At the bottom, a large turkey is shown in the center, flanked by two dragonflies. The entire border is composed of intricate, swirling foliate patterns.

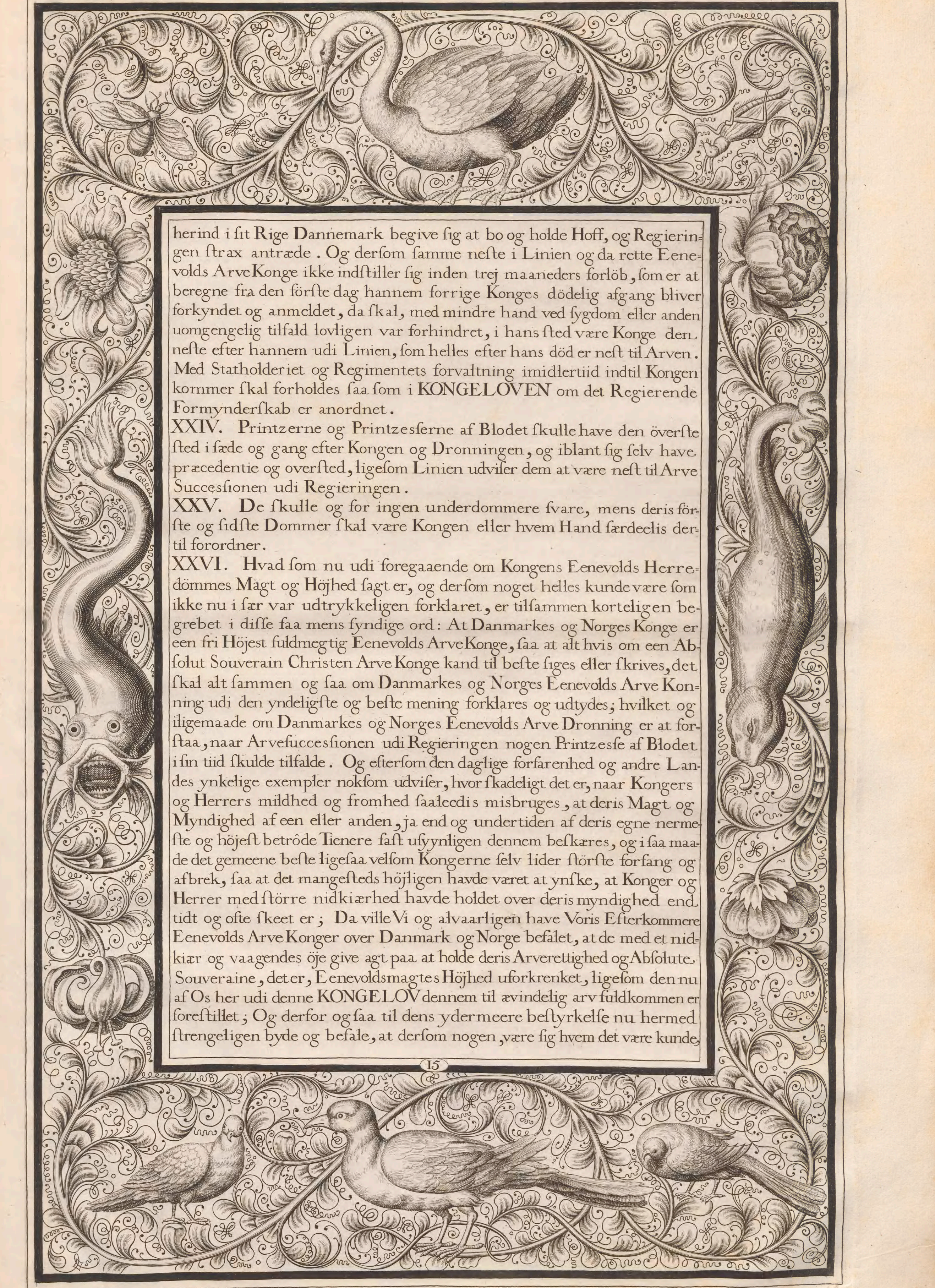
lærer at een samlet og sammenknyttet magt er langt sterkere og af større kraft og fynd end den som er adskilt og adspredt, og jo større Vælde og Herredømme een Herre og Konge besidder, jo tryggere lever Hand og hans underfatter for alle udvortes fienders anfald; Da ville Vi ogsaa at disse Vore Arve Kongeriger Danmark og Norge, samt alle de dertilhørende Provincier og Lande, Oer, Festninger, Kongelige Herligheder og Rettigheder, Kleinodier, Penge, og alle andre Mobilier, Krigsmagt og Rustning baade til lands og vands, saa velsom ogsaa alt hvis Vi nu med sær Ejeres ret besidde, eller her efter enten af Os eller af Voris Efterkommere med Sværdet vindes eller ved arv og nogen anden lovlige titel og middel forhverves kand, alt sammen, intet undtaget, skal uskiftet og udeelt være og blive under een Danmarks og Norges Enevolds Arve Konge; De andre Printzer og Printzeser af Blodet lade sig nøje med haabet, og bide indtil radden omsider kommer til den dem og deris Linier, een efter anden.

XX. Og saasom Vi nu i foregaaende have anordnet, og som een højest nødvendig artikel i denne KONGELOV alvaarligen ville, at skulle ubrødeligen og uden ald imodsigelse holdes, at nemmelig disse Vore Riger, og alle de Lande som Vi nu virkeligen besidde eller og i fremtiden kunde have Arve Ret og billig tiltale til, ingenlunde maa adskilles skiftes eller deeles; Saa vilde Vi ogsaa at da derimod de andre Kongelige Børn med nødvendig og reputeerlig underhold, deris Stand nogenlunde gemels, af Kongen forføres, hvormed de og i alle maade skulle lade sig nøje, enten de i rede penge eller i Land-gods bliver aflagt, og dersom Land-gods, være sig under hvad høj ære titel det være kand, dennem forundes og tillegges, skulle de den aarlige indkomst, nytte, brug og frugt alleeniste deraf deris livs tiid have sig at tilegne; Ejendommen samt ald Kongelig overmagt stedse hos Kongen forblivende: Hvilket og iligemaade om Dronningens Livgedinge er at forstaa.

XXI. Ingen Printz af Blodet, som her i Riget er og udi Voris gebeet sig opholder, maa gifte sig, eller af landet reise, eller begive sig i fremmede Herrers tjeniste, med mindre hand af Kongen forlov dertil erlanger.

XXII. De Kongelige Døttre og Systre skulle med Fyrstelig underhold forsynes, indtil de med Kongens villie og vidskab træder i Egetskabs Stand, da de med en Fyrstelig Bruudskat i rede penninge skal forføres efter Kongens egen milde behag, og derimod fraskrive sig fra nogen videre underhold hos Kongen for dem eller for deris Børn at søge og begiære, indtil Arvesuccesjonen udi Regieringen dem kunde tilfalde.

XXIII. Dersom Kongen ved døden afgaar, og den neste i Linien til Arvesuccesjonen udi Regieringen er da ude af Riget, naar Arven hannem tilfalder, da skal hand strax, alle andre ærinder tilside sat, uforhalet

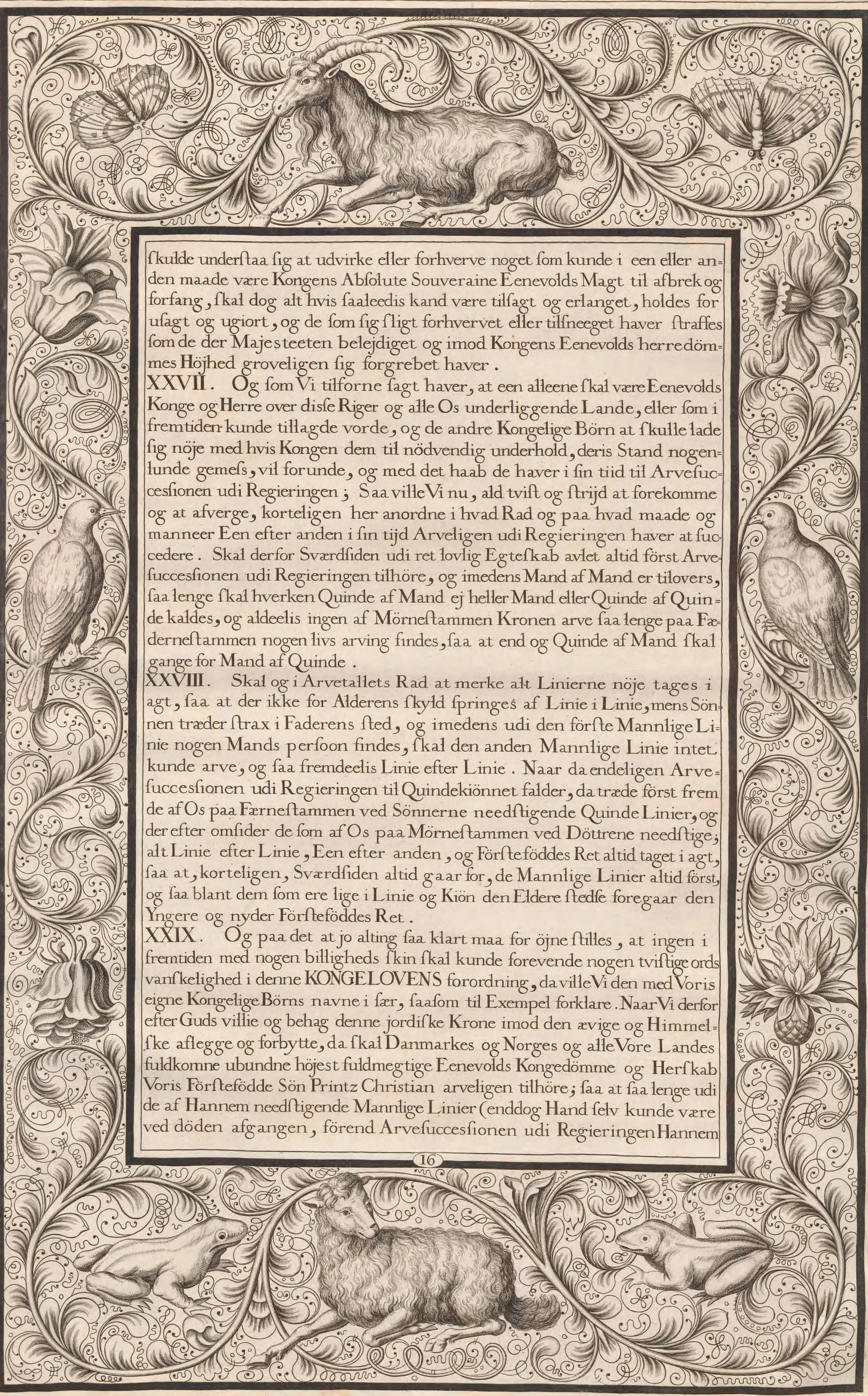
herind i sit Rige Danmark begive sig at bo og holde Hoff, og Regieringen strax antræde . Og derfom samme neste i Linien og da rette Enevolds ArveKonge ikke indstiller sig inden trej maaneders forløb , som er at beregne fra den første dag hannem forrige Konges dødelig afgang bliver forkyndet og anmeldet , da skal , med mindre hand ved sygdom eller anden uomgengelig tilfald lovligen var forhindret , i hans sted være Konge den neste efter hannem udi Linien , som helles efter hans død er nest til Arven . Med Statholderiet og Regimentets forvaltning imidlertiid indtil Kongen kommer skal forholdes saa som i KONGELOVEN om det Regierende Formynderskab er anordnet .

XXIV. Printzerne og Printzeserne af Blodet skulle have den överste sted i sæde og gang efter Kongen og Dronningen , og iblant sig selv have præcedentie og oversted , ligesom Linien udviser dem at være nest til Arve Succesjonen udi Regieringen .

XXV. De skulle og for ingen underdommere svare , mens deris første og sidste Dommer skal være Kongen eller hvem Hand særdeelis der til forordner .

XXVI. Hvad som nu udi foregaaende om Kongens Enevolds Herredømmes Magt og Højhed sagt er , og derfom noget helles kunde være som ikke nu i sær var udtrykkeligen forklaret , er tilsammen korteligen begrebet i disse saa mens fyndige ord : At Danmarkes og Norges Konge er een fri Højest fuldmægtig Enevolds ArveKonge , saa at alt hvis om een Absolut Souverain Christen ArveKonge kand til beste siges eller skrives , det skal alt sammen og saa om Danmarkes og Norges Enevolds ArveKoning udi den yndeligste og beste mening forklares og uddydes ; hvilket og iligemaade om Danmarkes og Norges Enevolds Arve Dronning er at forstaa , naar Arvesuccesjonen udi Regieringen nogen Printzesse af Blodet i sin tiid skulde tilfalde . Og efterfom den daglige forfarenhed og andre Landes ynkelige exemplar nokfom udviser , hvor skadeligt det er , naar Kongers og Herrers mildhed og fromhed saaledis misbruges , at deris Magt og Myndighed af een eller anden , ja end og undertiden af deris egne nermeste og højest betrøde Tienere fast usyynligen dennem beskæres , og i saa maade det gemeene beste ligesaa velsom Kongerne selv lider største forfang og afbæk , saa at det mangelsteds höjligen havde været at ønske , at Konger og Herrer med større nidkiærhed havde holdet over deris myndighed end tidt og ofte skeet er ; Da ville Vi og alvaarligen have Voris Efterkommere Enevolds ArveKonger over Danmark og Norge befalet , at de med et nidkiær og vaagendes øje give agt paa at holde deris Arverettighed og Absolute Souveraine , det er , Enevoldsmagtes Højhed uforkrenket , ligesom den nu af Os her udi denne KONGELOV dennem til ævindeligh arv fuldkommen er forestillet ; Og derfor og saa til dens ydermeere bestyrkelse nu hermed strengeligen byde og befale , at derfom nogen , være sig hvem det være kunde ,

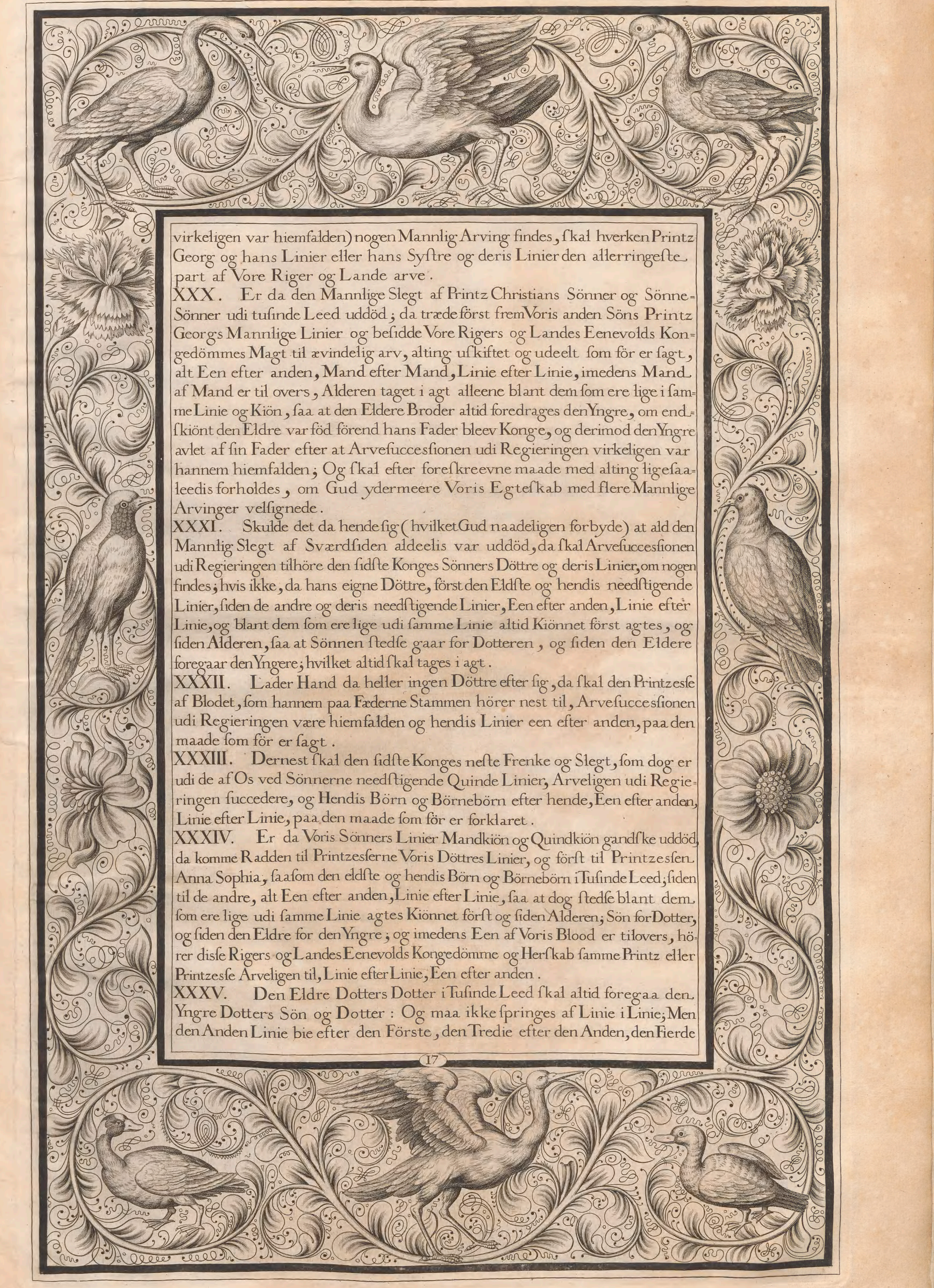

skulde understaa sig at udvirke eller forhverve noget som kunde i een eller anden maade være Kongens Absolute Souveraine Enevolds Magt til afbrek og forfang, skal dog alt hvis saaleedis kand være tilfagt og erlanget, holdes for usagt og ugiort, og de som sig slikt forhvervet eller tilfneeget haver straffes som de der Majesteeten belejdiget og imod Kongens Enevolds herredømmes Højhed groveligen sig forgrebet haver.

XXVII. Og som Vi tilforne sagt haver, at een alleene skal være Enevolds Konge og Herre over disse Riger og alle Os underliggende Lande, eller som i fremtiden kunde tillagde vorde, og de andre Kongelige Børn at skulle lade sig nøje med hvis Kongen dem til nødvendig underhold, deris Stand nogenlunde gemels, vil forunde, og med det haab de haver i sin tiid til Arvesuccesjonen udi Regieringen; Saa ville Vi nu, ald tvist og strijd at forekomme og at afverge, korteligen her anordne i hvad Rad og paa hvad maade og manneer Een efter anden i sin tiid Arveligen udi Regieringen haver at succedere. Skal derfor Sværd siden udi ret lovlig Egteskab avlet altid først Arvesuccesjonen udi Regieringen tilhøre, og imedens Mand af Mand er tilovers, saa lenge skal hverken Quinde af Mand ej heller Mand eller Quinde af Quinde kaldes, og aldeelis ingen af Mörnestammen Kronen arve saa lenge paa Fædernestammen nogen livs arving findes, saa at end og Quinde af Mand skal gange for Mand af Quinde.

XXVIII. Skal og i Arvetallets Rad at merke alt Linierne nøje tages i agt, saa at der ikke for Alderens skyld springes af Linie i Linie, mens Sönnen træder strax i Faderens sted, og imedens udi den første Mannlige Linie nogen Mands persoon findes, skal den anden Mannlige Linie intet kunde arve, og saa fremdeelis Linie efter Linie. Naar da endeligen Arvesuccesjonen udi Regieringen til Quindekionnet falder, da træde først fremde af Os paa Fædernestammen ved Sönerne needstigende Quinde Linier, og der efter omsider de som af Os paa Mörnestammen ved Dötrene needstige; alt Linie efter Linie, Een efter anden, og Försteföddes Ret altid taget i agt, saa at, korteligen, Sværd siden altid gaar for, de Mannlige Linier altid först, og saa blant dem som ere lige i Linie og Kiön den Eldere stedse foregaar den Yngere og nyder Försteföddes Ret.

XXIX. Og paa det at jo alting saa klart maa for öjne stilles, at ingen i fremtiden med nogen billigheds skin skal kunde forevende nogen tvistige ords vanskelighed i denne KONGELOVENS forordning, da ville Vi den med Voris eigne Kongelige Börns navne i sær, saasom til Exempel forklare. Naar Vi derfor efter Guds villie og behag denne jordiske Krone imod den ævige og Himmliske aflegge og forbytte, da skal Danmarkes og Norges og alle Vore Landes fuldkomne ubundne höjest fuldmegtige Enevolds Kongedømme og Herskab Voris Förstefödde Sön Printz Christian arveligen tilhøre; saa at saa lenge udi de af Hannem needstigende Mannlige Linier (enddog Hand selv kunde være ved döden afgang, förend Arvesuccesjonen udi Regieringen Hannem

The page is framed by a highly decorative border. At the top, three swans are depicted in profile, facing right, with their wings slightly raised. Below them, on the left and right sides, are two large, stylized flowers. In the center of the page, there is a rectangular text block. To the left of this block, a parrot is perched on a branch. To the right, another parrot is perched on a branch. At the bottom of the page, three more swans are shown, similar to the ones at the top, facing right. The entire border is filled with intricate scrollwork and floral patterns.

virkeligen var hiemfalden) nogen Mannlig Arving findes, skal hverken Printz Georg og hans Linier eller hans Systre og deris Linier den allerringeste part af Vore Riger og Lande arve.

XXX. Er da den Mannlige Slegt af Printz Christians Sønner og Sønne-Sønner udi tusinde Leed uddöd; da træde først frem Voris anden Söns Printz Georgs Mannlige Linier og besidde Vore Rigers og Landes Enevolds Kongedömmes Magt til ævindeligt arv, alting uskiftet og udeelt som för er sagt, alt Een efter anden, Mand efter Mand, Linie efter Linie, imedens Mand af Mand er til overs, Alderen taget i agt alleene blant dem som ere lige i samme Linie og Kiön, saa at den Eldere Broder altid foredrages den Yngre, om endskiönt den Eldre var föd förend hans Fader bleev Konge, og derimod den Yngre avlet af sin Fader efter at Arvesuccesjonen udi Regieringen virkeligen var hannem hiemfalden; Og skal efter foreskreevne maade med alting ligesaa leedis forholdes, om Gud ydermeere Voris Egteskab med flere Mannlige Arvinger velsignede.

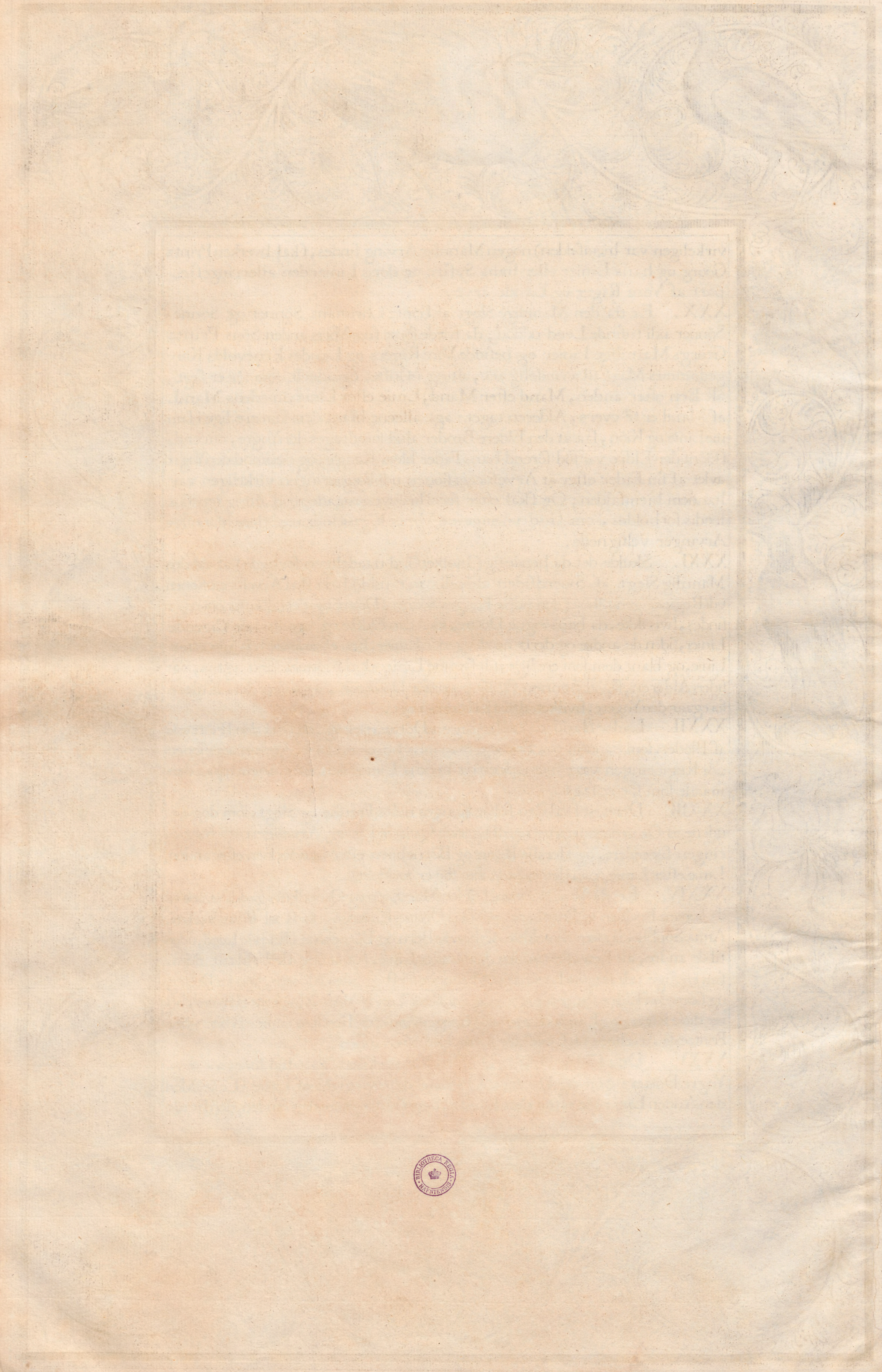
XXXI. Skulde det da hende sig (hvilket Gud naadeligen forbyde) at ald den Mannlig Slegt af Sværdsidens aldeelis var uddöd, da skal Arvesuccesjonen udi Regieringen tilhöre den sidste Konges Sönners Dötre og deris Linier, om nogen findes; hvis ikke, da hans egne Dötre, först den Eldste og hendis needstigende Linier, siden de andre og deris needstigende Linier, Een efter anden, Linie efter Linie, og blant dem som ere lige udi samme Linie altid Kiönnet först agtes, og siden Alderen, saa at Sönnen stedse gaar for Dotteren, og siden den Eldere foregaar den Yngre; hvilket altid skal tages i agt.

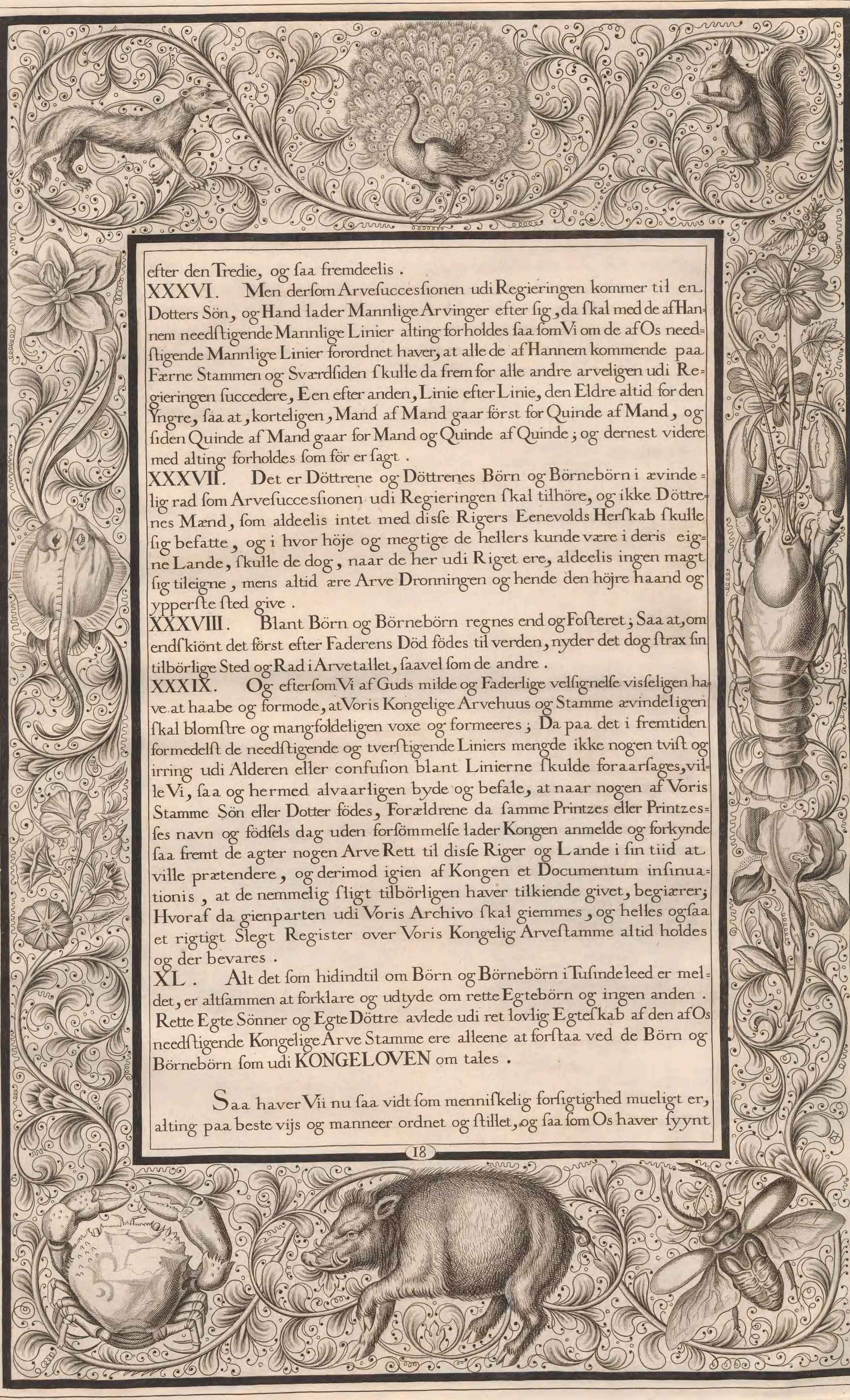
XXXII. Lader Hand da heller ingen Dötre efter sig, da skal den Printzesse af Blodet, som hannem paa Fæderne Stammen hörer nest til, Arvesuccesjonen udi Regieringen være hiemfalden og hendis Linier een efter anden, paa den maade som för er sagt.

XXXIII. Dernest skal den sidste Konges neste Frenke og Slegt, som dog er udi de af Os ved Sönnernes needstigende Quinde Linier, Arveligen udi Regieringen succedere, og Hendis Börn og Börnebörn efter hende, Een efter anden, Linie efter Linie, paa den maade som för er forklaret.

XXXIV. Er da Voris Sönners Linier Mandkiön og Quindkiön gandske uddöd, da komme Radden til Printzeserne Voris Dötres Linier, og först til Printzesen. Anna Sophia, saasom den eldste og hendis Börn og Börnebörn i Tusinde Leed; siden til de andre, alt Een efter anden, Linie efter Linie, saa at dog stedse blant dem som ere lige udi samme Linie agtes Kiönnet först og siden Alderen; Sön for Dotter, og siden den Eldre för den Yngre; og imedens Een af Voris Blood er tilovers, hörer disse Rigers og Landes Enevolds Kongedömmes og Herskab samme Printz eller Printzesse Arveligen til, Linie efter Linie, Een efter anden.

XXXV. Den Eldre Döters Dotter i Tusinde Leed skal altid foregaa den Yngre Döters Sön og Dotter: Og maa ikke springes af Linie i Linie; Men den Anden Linie bie efter den Förste, den Tredie efter den Anden, den Fierde

efter den Tredie, og saa fremdeelis .

XXXVI. Men dersom Arvesuccesjonen udi Regieringen kommer til en Dotters Søn, og Hand lader Mannlige Arvinger efter sig, da skal med de af Hannem needstigende Mannlige Linier alting forholdes saa som Vi om de af Os needstigende Mannlige Linier forordnet haver, at alle de af Hannem kommende paa Færne Stammen og Sværdsiden skulde da frem for alle andre arveligen udi Regieringen succedere, Een efter anden, Linie efter Linie, den Eldre altid for den Yngre, saa at, korteligen, Mand af Mand gaar først for Quinde af Mand, og siden Quinde af Mand gaar for Mand og Quinde af Quinde; og dernest videre med alting forholdes som før er sagt .

XXXVII. Det er Døttrene og Døttrenes Børn og Börnebørn i ævinde- lig rad som Arvesuccesjonen udi Regieringen skal tilhøre, og ikke Døttrenes Mand, som aldeelis intet med disse Rigers Enevolds Herskab skulde sig befatte, og i hvor høje og megtige de hellers kunde være i deris egne Lande, skulde de dog, naar de her udi Riget ere, aldeelis ingen magt sig tileigne, mens altid ære Arve Dronningen og hende den højre haand og ypperste sted give .

XXXVIII. Blant Børn og Börnebørn regnes end og Fosteret; Saa at, om end skönt det først efter Faderens Død fødes til verden, nyder det dog strax sin tilbørlige Sted og Rad i Arvetallet, saavel som de andre .

XXXIX. Og efter som Vi af Guds milde og Faderlige velsignelse visfeligen have at haabe og formode, at Voris Kongelige Arvehuus og Stamme ævindeligen skal blomstre og mangfoldeligen voxe og formeeres; Da paa det i fremtiden formedelst de needstigende og tverstigende Liniers mengde ikke nogen tvist og irring udi Alderen eller confusion blant Linierne skulde forarsages, vil le Vi, saa og hermed alvaarligen hyde og befale, at naar nogen af Voris Stamme Søn eller Dotter fødes, Forældrene da samme Printzes eller Printzeses navn og fødsels dag uden forfømmelse lader Kongen anmelde og forkynde saa fremt de agter nogen Arve Rett til disse Riger og Lande i sin tiid at ville præterdere, og derimod igien af Kongen et Documentum insinuationis, at de nemmelig sligt tilbørligen haver tilkiende givet, begiærer; Hvoraf da gienparten udi Voris Archivo skal gjemmes, og helles og saa et rigtigt Slegt Register over Voris Kongelig Arvestamme altid holdes og der bevares .

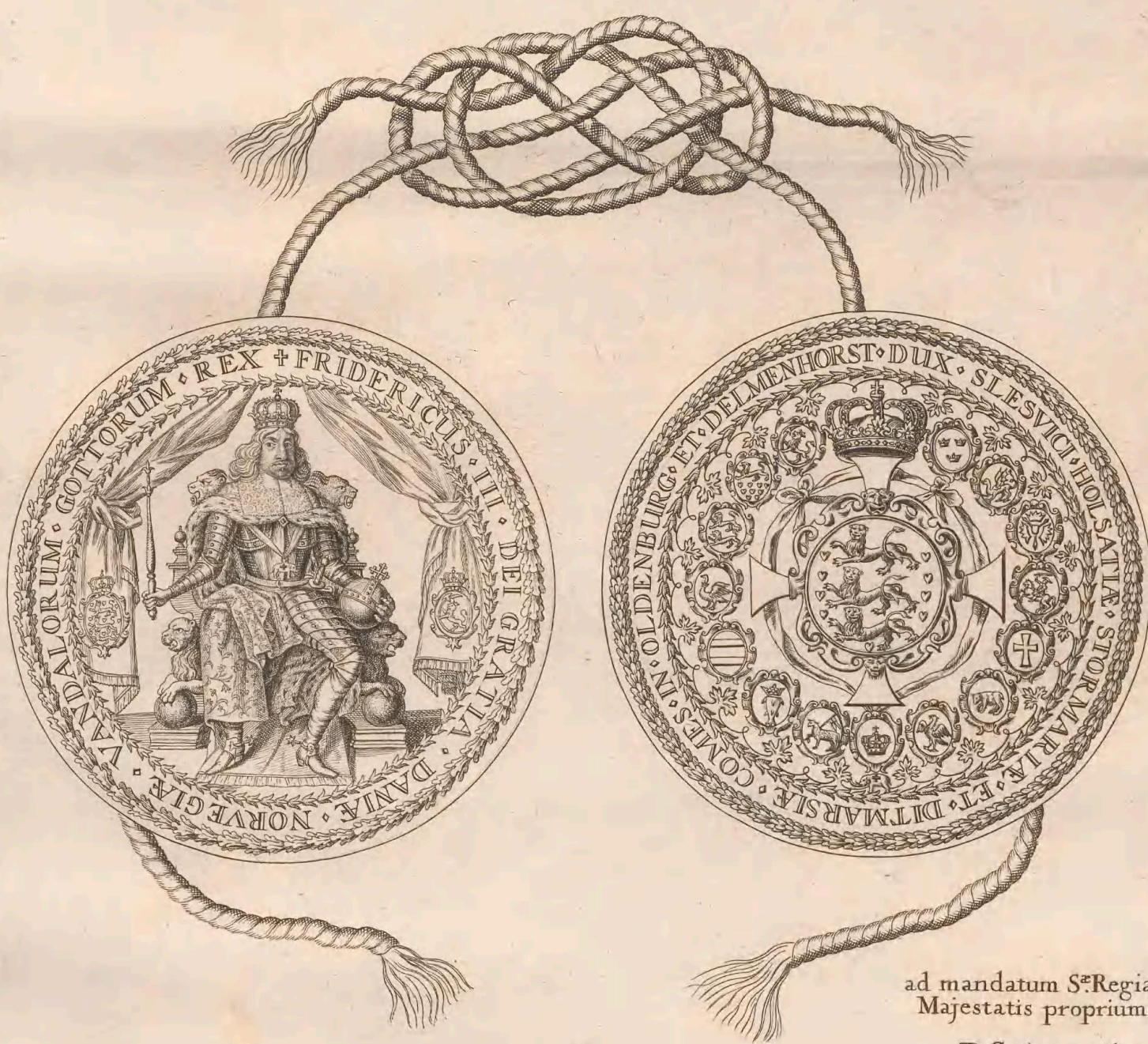
XL. Alt det som hidindtil om Børn og Börnebørn i Tusindeleed er meldet, er altsammen at forklare og udtide om rette Egtebørn og ingen anden . Rette Egte Sønner og Egte Døttre avlede udi ret lovlig Egteskab af den af Os needstigende Kongelige Arve Stamme ere alleene at forstaa ved de Børn og Börnebørn som udi KONGELOVEN om tales .

Saa haver Vii nu saa vidt som menniskelig forsigthighed mueligt er, alting paa beste vijs og manneer ordnet og stillet, og saa som Os haver fyynt

best og beqvemmet ald skade og ulempe at kunde afverges, og Voris inderlig
 elskede undersatter at kunde udi fred og rolighed, foruden frygt for indvortes
 tvist og oprör tryggeligen bygge og bo. Menniskens end og de allervifeste
 anslag ere dog udi Guds haand, og i hvor vifelig een ting begyndt er, saa er
 det dog Gud som gör enden og udgangen derpaa efter sin behagelige villie ;
 udi hvis Guddommelige forsyyn og Faderlige beskermelse Vi Voris Kongelig
 Arvehuus og Vore Riger og Lande og deris Indbyggere til ævig tiid befale .
 Givet paa Vort Slot Kiöbenhavn den 14. Novemb. Aar 1665.

Under Vort Signete

FRIDERICH.

ad mandatum S^{re} Regiae
 Majestatis proprium

P. Schumacher.

BLAD 8 513751
BLAD 7 513726
BLAD 3 513749
BLAD 2 513718
BLAD 7 505292
TOTO 185475 tcl.

